

MINULI PETEK JE OBLO JE KOPER NA SVOJI SEJI SPREJEL PLAN IN PRORAČUN ZA LETO 1960

Koper prvi v Sloveniji sprejel plan

Narodni dohodek na prebivalca je v koprski občini za 20 odstotkov nad okrajnim povprečjem

Odborniki občinskega ljudskega odbora v Kopru so bili prvi v republiki, ki so sprejeli občinski družbeni plan za leto 1960. Ugotovili so med razpravo, da bo lahko koprška komunna že letos dosegla 21 milijard dinarjev vrednosti družbenega proizvoda in 8 milijard dinarjev narodnega dohodka, saj so predvidena izdatna investicijska sredstva v razne panoge gospodarstva. Samo v industrijo bo letos vloženi okrog 772 milijonov dinarjev, da bo med drugim podjetje Elektro Koper zgradilo nove transformatorske postaje, podjetje Stil sušilnico, podjetje Lama Dekani nov obrat in da bodo v drugih industrijskih podjetjih izpopolnili mehanizacijo. Za kmetijstvo je predvidenih približno 668 milijonov dinarjev, namenjenih predvsem ureditvi kmetijskega kombinata s sedežem v Kopru in povečanju kmetijske proizvodnje zadrug na področju koprške občine.

Največ investicij je predvidenih za izboljšanje prometa. Predvidena je namreč nadaljnja gradnja novega koprškega tovornega pristanišča, podjetje Slavnik namerava kupiti deset novih avtobusov in podjetje Intereuropa nekaj avtovlakov. Zato je investicijska vsota v višini milijarde in pol dinarjev za razvoj prometa kot ene izmed zelo pomembnih gospodarskih panog v koprski občini popolnoma utemeljena, posebno še, ker je razvoj ladijskega prometa preko novega koprškega pristanišča vedno večji. Omembe vredno je tudi, da bo letos namenjenih 296 milijonov dinarjev za ureditev nove pekarnice

v Kopru, za ureditev vodovodnega omrežja, za začetek gradnje klavnice in za izpopolnitev tehničnih naprav v dekanski hladilnici. Znatna investicijska sredstva so predvidena tudi za razvoj trgovine (119 milijonov dinarjev), za gostinstvo (133 milijonov dinarjev) in za obrt (104 milijone dinarjev).

Po obširni razpravi so soglasno sprejeli plan in proračun za letošnje leto. Ker je bil dobro pripravljen in temelji na obstoječih možnostih, so dani vsi pogoji da obo tudi res izpolnjen, hkrati z njim pa vsaj v glavnih postavkah tudi perspektivni plan 1957—1961 — se pravi, v štirih namesto v petih letih.

Trinajst let Pomorske srednje šole

Preteklo soboto so v Piranu gojenci Pomorske srednje šole zaključili vrsto prireditev v okviru praznovanja 13-letnice ustanovitve te šole, ki edina v Sloveniji vzgaja mladi pomorski naraščaj. Pomorska srednja šola je bila ustanovljena 1. marca 1947 in je dala doslej že 108 navtikov in 119 strojnikov; v ribiški šoli, ki je vključena vanjo, pa je dobilo strokovno kvalifikacijo že nad 90 ribičev. Letos obiskuje razne oddelke v Pomorski srednji in ribiški šoli skupaj nad 250 dijakov. Kakor znano, so bili pred kratkim na pristojnem mestu potrjeni načrti in krediti za gradnjo novih šolskih prostorov te šole, ki bo že jeseni dobila svoje nadaljevanje še v Višji pomorski šoli. Novo šolsko poslopje naših bodočih pomorščakov bo zgrajeno v bližini ladjedelnice, kjer je med Piranom in Portorožem bila svoj čas postaja za hidroavionski promet. Direktor Pomorske srednje

šole Slavko Kavšek je v razgovoru izrazil upanje, da bo nova šola vseljiva že do praznovanja 15-letnice šole, torej do 1. marca leta 1962.

V TOREK m/l »BOHINJ« V NOVEM KOPRSKEM PRISTANIŠČU

Na vrsti je druga izmed treh

Na redni ekspresni linijski progi Koper—New York, ki jo je vzpostavila Splošna plovba Piran, je v torek m/l »Bohinj« vkrcala v Kopru nekaj tovora in potnikov — To je za m/l »Bled«, ki že vozi na tej progi, druga izmed trojčic BBB (Bled, Bohinj in Bovec), s katerimi bo Splošna plovba vzdrževala to linijsko pomorsko progo

Lepa motorna ladja »Bohinj« že dalj časa vozi pod našo zastavo v službi Splošne plovbe, ki je to ladjo in njene dve posestrimi »Bled« in »Bovec« namenila za vožnjo na linijski ekspresni progi Koper—New York, vendar pa še ni bila v domovini. Ko pa je minuli torek priplula v Koper ter se zasedrila v novem koprskem pristanišču, da prevzame tovor in potnike za New York, so to pri-

ložnost izrabili tudi predstavniki Občinskega ljudskega odbora Bohinj ter so s svojim predsednikom občine na čelu prihitali v Koper in na ladjo. Na ladjo, ki nosi ime po njihovem kraju. S seboj so prinesli posadki pozdrave in darila vseh občanov. Prelepe umetniške slike in fotografski posnetki bohinjkega kota bodo poslej krasili stene ladijskih prostorov ter posadko in potnike povezovali s tem delom naše domovine.

Medtem ko so na ladjo vkrcavali tovor za Ameriko, pa so se gorenjski gostje pomešali med posadko, sedli v salonu za mize in v zanimivem pomenku zvedeli marsikaj o ladji in morju sploh. Po predaji darov in medsebojnih pristrskih pozdravov so si gostje ogledali vso ladjo in se nato zadovoljni poslovili. Predsednik bohinjke občine Lojze Logar je obljubil kapitanu ladje Milanu Mahničju, ki je sicer doma iz Senožeč, da bodo občani poslej redno vzdrževali stike s svojo varovanko in imenjakinjo ter njeno posadko.

Seveda je bilo govora tudi o znanem sporu Splošne plovbe z Jugolinijo na Reki, ki našemu podjetju krati pravico, vzdrževati linijske zveze med našo državo in ZDA, kar je našlo odmev tudi v našem časopisu in radiu. Značajna reč je, da je kruha za vse dovolj. Sicer pa pogledimo, kaj misli o tem ugledna beograjska agencija Pres servis v svojem zadnjem komentarju pred dobrim mesecem: »Po mnenju strokovnjakov iz Jugoslovanske pomorske agencije pa so prizadevanja Jugolinije, da bi edina vzdrževala

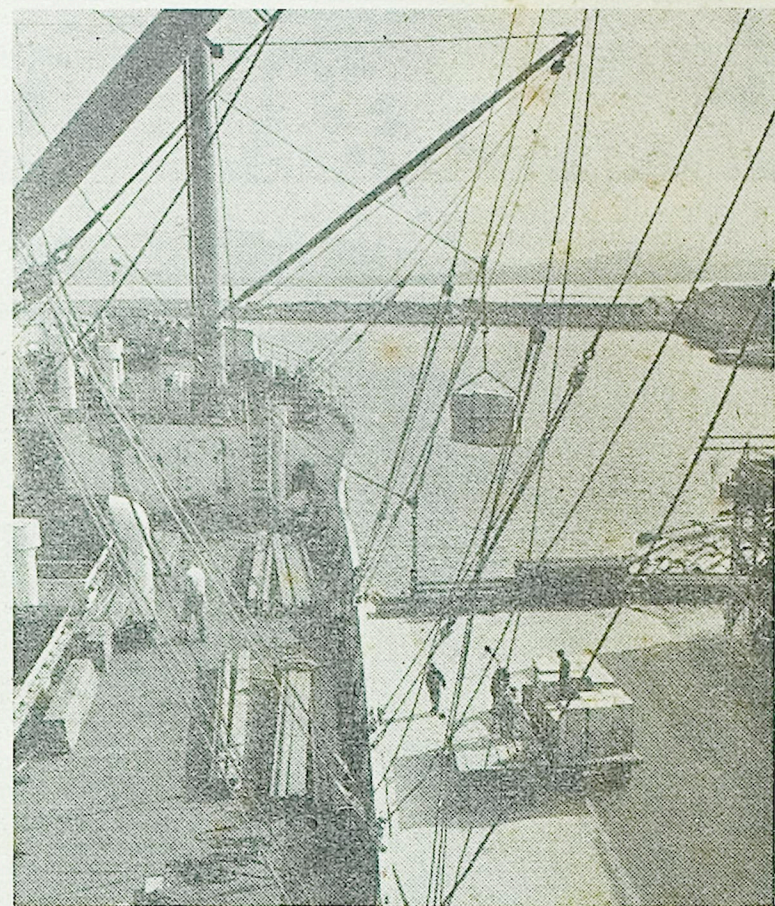
promet na zelo frekventirani relaciji za Severno Ameriko, nevdržljiva.« In dalje: »V Jugoslovanski pomorski agenciji smatrajo, da bo z novo progo Splošne plovbe promet s Severno Ameriko popolnejši. Pri tem opozarjajo na večjo blagovno zamenjavo med ZDA in Jugoslavijo — za 30 odstotkov letos. Že prvo potovanje je potrdilo ta mnenja.«

Zdaj gre torej na not druga izmed trojčic BBB, s katerimi smo naše bralce že seznanili pred časom. Srečno in uspešno vožnjo ji niso zaželeli samo Bohinjci in pripadniki matičnega podjetja Splošna plovba, marveč tudi Pirančani in Koprčani, kakor bi ji moral želiti srečo sleherni Jugoslovan, če mu je le pri srcu napredek naše mornarice in vse naše skupnosti. rb

V znamenju kongresnega leta

Okrajni odbor SZDL skupno z občinskimi odbori organizira v prihodnjih dneh enodnevni seminar za predsednike in tajnike osnovnih organizacij Socialistične zveze ter za člane predsedstva občinskih odborov organizacij. Namen teh seminarjev je v pozitivni dela osnovnih organizacij, ki so že pričele izvajati pomembne naloge Socialistične zveze v njenem kongresnem letu. Gre namreč za vrsto nalog, od organizirane pomoči SZDL pri izvaajanju družbenih planov, pomembnih nalog v našem kmetijstvu pa do pospešenega in koordiniranega dela vseh ostalih naših družbenih organizacij.

Seminarji za predsednike in tajnike osnovnih organizacij SZDL so bili 9. in 10. t. m. že v Izoli, Postojni in na Pivki, danes bo v Kopru, preostali seminarji pa bodo potekali po naslednjem razporedu: v Ilirski Bistnici v ponedeljek, v Sežani v torek, v Hrpoljah in Piranu pa v četrtek 17. t. m., v sredo 16. t. m. pa bo v Kopru plenum Okrajnega odbora SZDL, ki bo prav tako razpravljal o navedenih vprašanjih, posebeje pa še o vseh oblikah pomoči, ki naj jo SZDL nudi za doseg in preseg letošnjega okrajnega in občinskih družbenih planov.

Lepa m/l »Bohinj« Splošne plovbe Piran je minuli torek pristala v novem koprskem pristanišču, kjer je vkrcala tovor za ZDA. Ladja je namreč ena izmed trojčic BBB (Bled, Bohinj, Bovec), ki jih je Splošna plovba odredila za vzdrževanje redne linijske ekspresne proge Koper—New York. Na sliki: vkrcavanje blaga v koprskem pristanišču

VESEL IN POMEMBEN DOGODEK V NOVEM KOPRSKEM PRISTANIŠČU

Predstavila se nam je m/l »Trbovlje«

Nova ladja Splošne plovbe Piran po sobotnem prevzemu v puljski ladjedelnici Uljanik v nedeljo v Kopru — V gosteh na njej med drugimi gosti tudi tovariša Miha Marinko in Franc Leskošek-Luka — Kljub svoji velikosti in burji ladja brez težav pristala in odplula iz novega koprškega tovornega pristanišča

Minulo nedeljo je koprsko pristanišče sprejelo ob svojem pomolu še eno novo čezoceansko piranske Splošne plovbe: lepo 12.500-tonsko motorno ladjo »Trbovlje«, ki jo je za našo pomorsko podjetje izdelala puljska ladjedelnica »Uljanik«. Sprejema v novem koprskem pristanišču so se razen ladjinega botra Mihe Marinka, predsednika Ljudske skupščine Slovenije, udeležili še član Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek-Luka, republiški sekretar za promet Bojan Polak-Stjenka, od domačinov pa sekretar OK ZKS Koper Albert Jakopič-Kajtmir, podpredsednik OLO Koper inž. Peter Aljančič, predsednika koprške in piranske občine Miran Bertok in Davorin Ferligoj, predstavniki Splošne plovbe z direktorjem Borisom Snuderlom na čelu, predstavniki ladjedelnice »Uljanik« z direktorjem Kopničem ter številni drugi gostje.

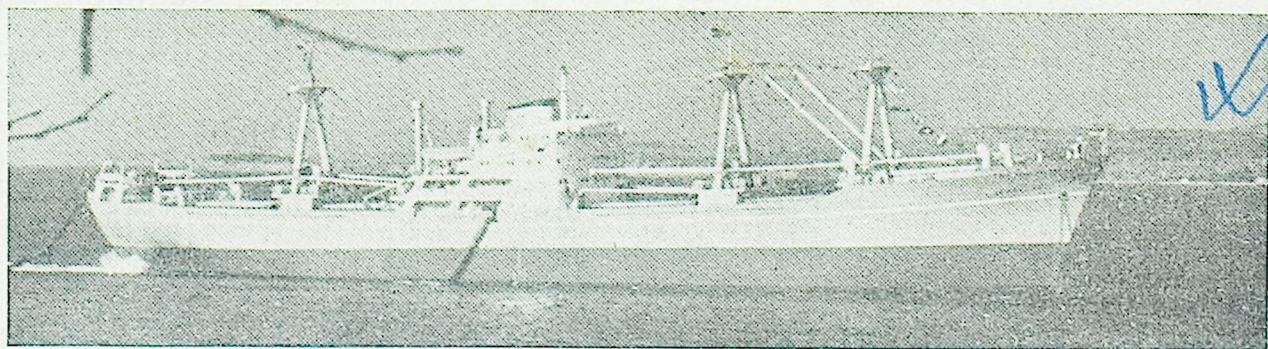
Predstavniki Splošne plovbe so ladjo prevzeli v ladjedelnici že v soboto, v nedeljo pa je pripeljala v Koper, kjer se je uradno predstavila našemu okraju in republiki. Prelepa ladja je grajena po naj sodobnejših maritimskih načelih. Dolga je 149, široka pa 19 metrov, ladijski motor 6250 KS ji daje povprečno hitrost 15,5 vozlov na uro. Ko se je z zgodnjih popoldanskih urah ladja približala pristanišču, so ljudje prihitali zlasti na Belveder in jo veselo pozdravili, ko se je privezala k operativni obali. Čakajoči povabljeni gostje so se nato povzpeli na krov, kjer so se najprej pozdravili s poveljnikom ladje, našim znancom, kapitanom Mladenom Vlakijem, nato pa so si velikanko ogledali. Na vse je napravila lep vtis in po pravici so nanjo lahko nosni ladjedelnica »Uljanik«, ki jo je izdelala, Splošna plovba kot njen lastnik ter vsa naša skupnost, ker je ladja le de-

lo naših rok in rezultat naših skupnih naporov za razvoj slovenskega in jugoslovanskega pomorstva.

Ob koncu lanskega leta je Splošna plovba prevzela v »Uljaniku« motorno ladjo »Gorankov«, zdaj »Trbovlje«, v kratkem pa še

kar tri čezoceanske (M/l »Korotan«, »Zrenjanin« in »Belo krajino«), med katerimi bo slednja s svojimi 18.500 tonami največja ladja našega pomorskega podjetja in slovenske mornarice sploh.

Tovariša Leskošek in Marinko sta čestitala podjetju k veliki pridobitvi in zaželela posadki srečno vožnjo in vedno polno ladjo na njenih poteh po vseh oceanih sveta. Pred mrakom so gostje zapustili ladjo, nakar je ta izplula iz pristanišča v koprski zaliv, kjer je ostala do jutra, ko je odplula v Trst. Tam bo vkrcala gorivo, nato pa bo zaplula na svojo prvo pot po svetovnih morjih. Prvo večje pristanišče, kjer bo vkrcala tovor, bo Odesa v Črnem morju.

Nova motorna ladja »Trbovlje« minulo nedeljo na obisku v novem koprskem pristanišču

Spremembe v skladu z razvojem

HRUŠČEV JE ZADOVOLJEN S SVOJIM POTOVANJEM

Predsednik vlade Sovjetske zveze Nikita Hruščev je ob povratku z nekajtedenskega potovanja po azijskih državah izjavil, da so Indonezija, Indija, Burma in Afganistan odlični pristaši mirnega sožitja med narodi. Dejal je, da bo indonezijska vlada tudi v prihodnje vztrajala na stališču političnega nepovezovanja z bloki in da bo nadaljevala protikolonialno politiko. Indija, je omenil Hruščev, pa je pripravljena še bolj utrditi prijateljske stike s SZ, ki popolnoma odobrava stališče Afganistana glede njegovega spora s Pakistanom.

ADENAUERJEVE ŽELJE

Zahodnonemški kancler Adenauer bo v prihodnjem tednu, preden bo obiskal Japonsko, skušal v Washingtonu izvajati pritisk na ameriško vlado, naj ne bi Eisenhower na bližnji pariški konferenci popuščal glede Berlina in združitve Nemčije. Adenauer namreč želi odbrzdati sedanje stanje do »ugodnejšega trenutka« in njegova zamisel o pogajanjih s Sovjetsko zvezo s »stariškimi silami« uživja v nekaterih ameriških krogih veliko razumevanje.

POTRES PORUŠIL AFRIŠKO MESTO AGADIR

V ponedeljek, 29. februarja, je katastrofalni potres porušil obmorsko maroško mesto Agadir, ki je štelo okrog 40.000 prebivalcev in je slovelo kot eno izmed najlepših afriških mest. Pod ruševinami je našlo smrt blizu 12 tisoč prebivalcev. Pri reševanju ljudi izpod ruševin so razen Maročanov pomagali tudi pripadniki

Iz Jelšan

Na seji zadružnega sveta KZ Jelšane, ki je bila 27. februarja, so med drugim razpravljali o združitvi KZ Jelšane s KZ Ilirska Bistrica. Ugotovili so, da je ta ukrep edini, ki lahko pripomore k še hitrejšemu razvoju kmetijstva na tem področju. Razpravljali so tudi o problemih drobnih kmetijskih proizvajalcev na področju zadruge. Navedli so vas Novokračine, ki ima 65 gospodarstev, od teh jih 95% dela v industriji in se pečajo s poljedelstvom kot postransko dejavnostjo. Izključno s kmetijstvom se ukvarjajo le trije kmeti. Sklepnili so, da bodo skušali vse prireditve k sodelovanju z zadrujo.

Izredna priložnost

Kakor je znano, praznuje naša Planica letos srebrni jubilej — 25-letnico, ko so bila na tamkajšnji skakalnici izvedena prva mednarodna tekmovanja v smučarskih skokih, ki so ponesla ime Planice širom po svetu. Na mamutski skakalnici so bili prvič na svetu doseženi smučarski skoki preko 100 metrov. Za letos pripravljajo Planica vrsto skakalnih prireditev v zadnjem tednu marca. Višek bodo te prireditve dosegle v nedeljo, 27. marca, ko bodo na veliki planiški skakalnici nastopili najboljši evropski smučarski skakalci.

Da bi tudi ljubiteljem smučarskih poletov in drugim interesentom za našega področja omogočili udeležbo na tej veliki mednarodni športni prireditvi, se je avtoritativno podjetje »Slavnik« Koper odločilo, organizirati v nede-

SLOVENSKI JADRAN

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bračič. Izdaja vsak petek. Izdaja CŽP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 602-70-1181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in kličje tiskarna CŽP »Primorski tisk«

mornaric Francije, ZDA, Nizozemske in Španije, naša država pa je poslala ponesrečencem izdatno materialno pomoč. Ta potres je bil eden izmed največjih v zgodovini človeštva, saj je do tal porušil večje mesto, na čigar ruševinah namerava maroška vlada zgraditi novo mesto po sistem japonskih naselij, kjer so večkrat potresi in zato ne gradijo velikih betonskih zgradb.

V nekaj vrstah

MOSKVA — Sovjetska zveza predvideva gradnjo železniške proge, ki naj bi preko Arktike povezovala New York z Londonom z ocepoma za Peking in New Delhi. Ta železniška proga prihodnosti naj bi po zamisli sovjetskega znanstvenika Markina tekla pod kanalom La Manche, pod Himalajo in čez Beringovo morje.

ALŽIR — V vzhodnem Alžiru je močan potres zahteval 44 življenj, okrog 90 oseb pa je bilo ranjenih.

NEW DELHI — V Indiji so razširili zemljevid, ki so jih izdelali v Zahodni Nemčiji in na katerih je del poljskega ozemlja označen kot del Zvezne republike Nemčije. Razumljivo, da so Poljaki odločno protestirali pri Indijski vladi, ki je poskrbela, da so zemljevide takoj vzeli iz prodaje.

LONDON — Medtem ko je toplotni val zajel Sredozemlje in je v Grčiji celo 23 stopinj nad ničlo, je v južnih predelih ZDA zapadlo te dni 30 cm snega in veter je dosegel hitrost 120 km na uro.

STOCKHOLM: Švedska name-rava kot prva država na svetu nakupiti od ZDA nekaj vseмирskih raket.

Ljudska univerza

V petek, 11. marca bo ob 14. uri za kolektiv tovarne »Lama« Dekani predavanje ORGANI DRUŽBENEGA UPRAVLJANJA, DIREKTOR IN KOLEKTIV. Predava dr. Igor Vilfan.

V nedeljo, 13. marca bodo v domu Svobode v Kopru ob 10. uri predvajali za pionirje in cilbance pet risank.

V četrtek, 17. marca bo ob 20. uri v Vanganelu predavanje VISOKA AGROTEHNIKA IN ODNOSI NA VASI. Predava inž. Janez Godec.

V četrtek, 17. marca bo ob 20. uri v Marezigah predavanje VISOKA AGROTEHNIKA IN ODNOSI NA VASI. Predava dr. Franc Juriševič.

V četrtek, 17. marca bo ob 20. uri v Truškah predavanje VISOKA AGROTEHNIKA IN ODNOSI NA VASI. Predava inž. Franček Pajenk.

Iz gornjega bi nepoučen človek zaključil, da dela samo občinski odbor Ljudske univerze v Kopru. Ker vemo, da to ni res, naprosamo občinske odbore Ljudskih univerz po vseh naših komunah, da nam po možnosti vsaj deset dni za naprej javljajo svoje prireditve ali pa vsaj poročajo na drug način o svoji dejavnosti.

Uredništvo

Ijo 27. marca avtobusne izlete v Planico po močno znižanih, propagandnih cenah. Za vožnjo v Planico in povratek z udobnimi avtobusi znaša cena na osebo le 1.600 dinarjev, za priklonpne pa še po mnogo nižjih cenah. Vse informacije in tudi rezervacije in nakup vozovnic za te izlete dajejo poslovalnice »Slavnika« v Kopru, Izoli, Portorožu in Piranu.

Uradne ure in sprejemanje državljanov

Marsikateri organ je že uspešno rešil vprašanje sprejemanja strank, le upravni organi občinskih ljudskih odborov niso imeli doslej bolj srečne roke. Na prvi pogled gre za malenkosten problem, ki ni niti zapleten in potemtakem bi morala biti tudi rešitev lahka. Pa vendar ni tako!

To pa zato, ker prevladuje močno prepričanje, da mora biti vsak uslužbenec ljudskega odbora neprestano na razpolago državljanom, ki želijo razne nasvete, potrdila itd. Manj znano je dejstvo, da uslužbeni niso namočeni le zato, da izdajajo potrdila in druge dokumente ter da dajajo pojasnila in nasvete, čeprav je ne-sporno, da so to važne naloge upravnih organov. Toda razen teh opravil so še vrsto drugih del, kot na primer je sestavljanje predlogov za seje občinskega ljudskega odbora, njegovih svetov in komisij ter izvrševanje sklepov teh organov, nadalje izvajanje zakonov in drugih predpisov, sestavljanje poročil, vodenje upravnega postopka itd. Za vse to pa je potrebna dobršna mera časa.

Razumljivo je, da je delo uslužbenec ljudskih odborov tem bolj uspešno, hitreje in zato tudi ceneje, če

Minuli teden je Okrajni ljudski odbor v Kopru sprejel odloka o notranji organizaciji in o sistematizaciji delovnih mest upravnih okrajnih organov, odlok o spremembi in dopolnitvi statuta okrajnega Koper in med drugim tudi odločbo o ustanovitvi Zavoda za proučevanje organizacije dela in varnosti pri delu, ki bo osnovan v Kopru.

Podpredsednik okrajnega ljudskega odbora inž. Peter Aljančič je v obrazložitvi k predlogu organizacije in sistematizacije uprave OLO Koper med drugim omenil, da dobiva uprava ljudskih odborov z naglim razvojem komunalnega sistema novo vsebino dela. Zato je potrebno postaviti takšno notranjo organizacijo poslovanja in zasedbo delovnih mest, ki bosta bolj ustrezali potrebam in novim nalogam okrajja v vse bolj razvitem komunalnem sistemu. Oba predloga se namreč v mnogočem bistveno razlikujeta od vseh dosedanjih predlogov ne samo po vsebini, pač pa tudi glede na postopek, v katerem sta nastajala. Po dolgotrajnem skrbnem in vsestranskem natančnem delu, saj so bila popisana in objektivno ocenjena vsa opravila, ki jih upravljajo posamezni okrajni upravni organi, je bilo možno sestaviti predlog o taki notranji organizaciji, ki bo uveljavila možnosti hitrejšega nastopka ob istovrstnem znižanju stroškov uprave.

Podpredsednik OLO Koper inž. Aljančič je v tej zvezi opozoril, da mora reforma dela v upravnih organih stremeti za tem, da bo naš upravni aparat strokovno in politično sposoben zagotoviti pravilno izvajanje zakonov od strani državljanov in organov naše družbene in gospodarske samouprave ter pravilno izvajanje naše socialistične politike. Uprava ljudskih odborov, še posebej pa okrajnih, mora biti v skladu s hitrim tempom gospodarskega in političnega razvoja države. zato naj pokaže več samoiniciativnosti, mora biti učinkovitejša, sposobna torej reagirati na negativne naloge, ostrejši se mora zastarelih metod dela, da bodo državljanji hitreje uveljav-

Novice s TRŽAŠKEGA

Ministrstvo javnih del je sporočilo vladnemu generalnemu komisariatu, da je izbralo za gradnjo pomola VII. načrt podjetja Pietro Cidonio iz Rima. Ministrstvo, ki se zaveda važnosti tega dela za okrepitev tržaškega pristanišča, je naročilo generalnemu ravateljstvu pristaniških del, naj poskrbi, da ga bodo začeli takoj graditi. Načrt predvideva gradnjo pomola s ploščadjo iz železobetona, ki bo slonela na stebrih, opirajočih se na skalo v globini 40 m pod morskim dnom. Pomol bo na svoji osi dolg 800 m, širok pa 250 in bo povprečno 2,20 m nad morsk gladino. Podjetje, ki bo opravljalo ta dela, je obljubilo, da jih bo dokončalo v štirih letih. Za gradnjo pomola bodo potrošili 13 milijard lir.

Konec februarja je odplula iz tretjega doka Tržaškega arzenala nova ladja »Cuyano«, ki je nastala iz ladje vrste Liberty. Trup te ladje so prevezali na dvoje in napravili v ladjedelnici Sv. Roka v Miljah nov kos dolg 21 m. Tega so zvarili s kljunom

ljali svoje pravice in dolžnosti na osnovi socialističnih družbenih norm.

OLO Koper bo odslej imel naslednje oddelke: oddelek za notranje zadeve, oddelek za občo upravo, oddelek za finance, oddelek za gospodarstvo, oddelek za družbene službe, in sicer za šolstvo, prosveto, kulturo, zdravstvo in socialno skrbstvo, zavode za statistiko, planiranje in prosvetno pedagoško službo, direkciji za gozdarstvo in za ceste, katastrske urade v Kopru, Sežani, Postojni in Ilirski Bistrici ter še okrajno pravobranilstvo, senat za prekrške in okrajno disciplinsko sodišče. Novo sprejeti odlok o sistematizaciji uprave in OLO pa predvideva ustanovitev novih delovnih mest, in sicer za organizacijo in proučevanje metod dela v upravi, administrativno inšpekcijo, mesto referenta za reševanje prošelj in pritožb, referenta za pripravo gradiva za kadrovske komisije, konzularna vprašanja, manjšinsko šolstvo in manjšinska vprašanja. Značilno je tudi to, da je za nekatera delovna mesta potrebno znanje italijanskega jezika, s čimer bo olajšano poslovanje s pripadniki italijanske manjšine z upravo okrajnega ljudskega odbora.

Tajnik OLO Koper Črtomir Kolenc pa je na tej seji poročal o delu okrajne uprave v minulom letu. Zlasti je poudaril veli-

ko skrb za uveljavljanje pravic in zaščite italijanske etnične skupine. Pri tem je omenil, da se italijanska manjšina v manjši meri prijavlja na razpise javnih služb. Zato je kaj malo Italijanov v okrajni in nekaterih občinskih upravah, čeprav uveljavljamo predvsem v obmorskih krajih vrsto prejemov, ki daleč prese-gajo obveznosti, ki jih imamo na osnovi Londonskega sporazuma. Čeprav ni v nobeni občini 25% pripadnikov italijanske etnične skupine, so bili v vseh obmorskih krajih postavljeni dvojezični krajevni in ulični napis ter napis na javnih ustanovah. V zadnjem letu so oblasti omogočile, da se je močno razširilo uveljavljanje dvojezičnega šolstva, saj sta bili odvrti italijanska srednja ekonomska šola v Piranu, ki ima tudi dva tečaja za odrasle s skupno 27 slušatelji, in vaješka šola v Izoli. Na novo je bilo v zadnjem letu nameščenih 21 učiteljev ter profesorjev na italijanskih šolah v Kopru, Izoli in Piranu, mnogo študentov italijanske manjšine študira na jugoslovanskih univerzah, dve študentki pa na univerzah v Italiji.

Po daljši razpravi o omenjenih odlokih, ki sta jih oba zbora soglasno sprejela z nekaterimi dopolnitvami, so odborniki obravnavali še nekaj gospodarskih ter upravno-administrativnih vprašanj.

OB SINDIKALNEM OBČNEM ZBORU V ČZP »PRIMORSKI TISK«

Mnogo trde volje pri ljudeh

Minulo soboto je tudi sindikalna podružnica ČZP »Primorski tisk« v Kopru imela svoj redni letni občni zbor. Dosedanji predsednik podružnice Pavel TRČEK je v svojem poročilu o uspešnem delu članov sindikata v lanskem letu omenil prizadevanja vodstva sindikata za izboljšanje poslovanja podjetja in za izboljšanje življenjske ravni članov. Opozoril je tudi na možnosti izpolnitve vseh delovnih nalog v letošnjem letu, ko bo treba dokazati, kako boljši delovni pogoji vplivajo na

produktivnost dela. Kakor je znano, bo namreč prihodnji mesec tiskarna podjetja začela obratovati v sodobno urejenih prostorih, grafičarji pa bodo imeli tudi možnost cenene družbene prehrane.

Med razpravo je predsednik republiškega sindikata grafičarjev Zlatko MOČNIK opozoril na pomen nagrajevanja po učinku in na potrebo po stalnem strokovnem izobraževanju mladih kadrov. Občni zbor je izvolil nov sindikalni izvršni odbor ter mu dal več priporočil za nadaljnje delo predvsem glede mobilizacije delovnega kolektiva za izpolnitev plana podjetja, nadaljnje krepitve kulturno-prosvetnega in fizikalnega izžvljanja, ki sta bila že doslej na dostojni ravni in za zgled drugim sindikalnim podružnicam.

Nabratko

SE STO LOKOTIV

Podjetje Djuro Djaković v Slavonskem Brodu bo izdelalo po naročilu Direkcije jugoslovanskih železnice več kot 100 dieslovih in električnih lokomotiv, ki bodo vozile s hitrostjo do 60 km na uro. Dodeljene bodo raznim postajam za manevriranje s tovornimi vlaki.

Komisija za uslužbenske zadeve Občinskega ljudskega odbora Koper razpisuje naslednja

delovna mesta

1. ŠEFA ODSEKA ZA PRAVNO SLUŽBO
2. SODNIKA ZA PREKRŠKE
3. ŠEFA ODSEKA IN REFERENTA ZA GRADBENE ZADEVE
4. REFERENTA ZA URBANIZEM
5. REFERENTA ZA KOMUNALNE ZADEVE
6. REFERENTA ZA STANOVANJSKE ZADEVE
7. REFERENTA ZA PLOŠNE ZADEVE
8. REFERENTA ZA KMETIJSTVO
9. REFERENTA ZA POZARNO VARNOST IN CIVILNO ZASČITO
10. DVEH REFERENTOV V ODDELKU ZA NARODNO OBRAMBO
11. EKONOMA
12. KNJIZNICARJA ZA LJUDSKO KNJIZNICO V KOPRU

Pogoji:

- a) Za delovno mesto pod 1. — visoka šolska izobrazba in 3 leta upravne prakse;
- b) Za delovno mesto pod 2. — višja ali visoka šolska izobrazba;
- c) Za delovni mesti pod 3. in 5. — gradbeni tehnik ali gradbeni inženir;
- č) Za delovno mesto pod 4. — gradbeni inženir;
- d) Za delovna mesta od 6. do 10. — srednja šolska izobrazba;
- e) Za delovno mesto pod 11. — srednja šolska izobrazba;
- f) Za delovno mesto pod 12. — nižja šolska izobrazba.

Pravilno kolkovane prošnje z opisom dosedanjega službovanja in kratkim življenjepisom predložite Občinskemu ljudskemu odboru Koper v 15 dneh po objavi razpisa.

IZ DELA IN ŽIVLJENJA PODRUŽNICE DOZ V POSTOJNI

Ob občnem zboru sindikalne podružnice

Minuli petek je v Postojni zasedal redni letni občni zbor sindikalne podružnice DOZ, ki je bil hkrati tudi ustanovni zbor sindikalne aktivnosti, ki se je zaradi specifičnosti v svojem nadaljnjem delu ločil iz sindikata javnih uslužbencev Postojne. Morda je bil zbor sam po svojem poteku sicer nezanimiv na eni, vendar za nadaljnje delo celotnega kolektiva na drugi strani izrednega pomena, če pri vsem tem upoštevamo karakteristične značilnosti številnih negativnih pojavov v kolektivnem sestavu, ki so se odražali že dolga leta, ker kolektiv ni imel v razdobju zadnjih treh let niti enega sindikalnega sestanka, posvetovanja organov

samoupravljanja in širšega kolektivnega posveta, ki naj bi dokončno rešilo problem, za današnji čas vsekakor edinstven. Slabost s tem v zvezi je bila pač vidna z obeh strani, in sicer z upravnega vodstva podjetja kakor tudi kolektiva samega. Preteklo leto je na primer ob delitvi nagrad prišlo do nerazumevanja v vrstah kolektiva, ker uslužbencem ni bil pojasnjen način nagrajevanja.

Tudi sam sindikat se žal ni do-

Za »Prometno značko« gre

Na pobudo komisije za promet pri ObLO Postojna in Avto-moto društva v Postojni so priredili po šolah predavanja o prometnih znakih in prometnih predpisih. Pred nedavnim so opravljali postojnski pionirji izpite za »prometno značko«. Izpite je opravljalo 200 pionirjev, od tega 181 za bronasto, 15 za srebrno in 4 za zlato značko. Kazno je bilo, da so se nekateri pionirji za te izpite temeljito pripravili. Nekateri pionirji — prometni miličniki — pa so odgovarjali celo bolje kot marsikateri odrasli, ki so že opravili izpite za voznike-amarterje.

volj zanimal za negativne primere, ki so se v glavnem pojavili zaradi nenačrtnosti v kolektivnem delu. Ob zaključku so udeleženci izrekli željo, da bi se v bodoče sestajali bolj pogostoma kot do sedaj, ker je možno občutiti, da so potrebe iz dneva v dan večje in hkrati zahtevnejše ter jih v nobenem primeru ne moremo realneje proučiti brez kolektivnega sodelovanja. Pripomniti moramo, da se v zavodih DOZ pripravljajo poseben način nagrajevanja po delovnem učinku hkrati z njihovimi reorganizacijami. Petčlanski upravni odbor sindikalne organizacije vodi predsednica Heda Schein ob sodelovanju Ludvika Miklavca in Jelke Boletove.

Kaj pravijo drugod ...

Primarske NOVICE

NOVA GORICA O DRUŽBENEM PLANU ZA LETO 1960
VELIKO GRADBIŠČE

LETOS OKROG 2,8 MILIJARDE INVESTICIJ; OD TEGA 718 MILIJONOV ZA RAZVOJ INDUSTRIJE, 728 MILIJONOV ZA KMETIJSTVO, 189 MILIJONOV ZA TRGOVINO, 188 MILIJONOV ZA OBRTO, 100 MILIJONOV ZA GOSTINSTVO, 150 MILIJONOV ZA CESTE, KANALIZACIJO, RAZSVETLJAVO ITD., 83 MILIJONOV ZA PROMET IN 80 MILIJONOV ZA MEHANIZACIJO GRADBENIŠTVA.

Nova Gorica v zadnjih letih naglo spreminja svojo podobo. Na obsežnih površinah, kjer je nedavno bujno rasla koruza, dan za dnem brnjajo buldožerji, ki kopljejo temelje novim stavbam in cestam. Na drugi strani pa delavci, in v zadnjem času vedno bolj tudi stroji, kopljejo globoke jame za kanalizacijo, za vodovode in druge komunalne napeljave... S stroji, ki jih je na tem gradbišču vedno več, gre delo že nagleje izpod rok. A še prepočasni, da bi vgradili vsa sredstva, ki so podjetjem in ustanovam iz leta v leto v večji meri na razpolago. Kakor smo zvedeli na novogoriški občini, bodo letos vložena velika sredstva zlasti za napredek gospodarstva in v druge objekte v novogoriški občini.

DOLENJSKI LIST

NOV LOVSKI DOM
NA TOPLEM VRHU

Člani so vsestransko in aktivno začeli delati. Čistili so ruševine, pripravljali in obdelovali material, prevažali itd. Vse to so člani napravili sami, kajti na voljo so imeli le zelo skromna finančna sredstva. Sklenili pa so, da mora biti zgradba do konca leta pod streho. Sklep so v celoti izvršili in tudi presegli, saj je bil dom že oktobra pod streho in s tem je bila prva faza gradnje zaključena. Pripravljeni so tudi že veliko gradbenega materiala za nadaljevanje del in bo dom — kakor kaže — dograjen do 1. maja letos. Da pa se to uresniči, bodo morali člani tudi v bodoče, brž ko bo vreme ugodno, krepko prijeti za delo in svojo obljubo do tega roka v celoti uresničiti. Če pogledamo na dosedanje poštvovalno delo naših loveev, v to ne moremo dvomiti.

Dom, katerega spodnji del je zidan iz kamna in pokliten, gornji pa v leseni izvedbi, bo imel štiri sobe z dvema velikima balkonom in kuhinjo. Stoji na zelo dominantni točki, od koder je lep razgled po Beli krajini in celo do bosanskih gor. Ta predel je najtoplejši v Beli krajini in tu najprej skopni sneg. Po tem je ta kraj dobil tudi svoje ime — Topil vrh.

nomurški vestnik

V ponedeljek zjutraj je odšla iz Murske Sobotice 8. pomurska mladinska delovna brigada »Stefan Kovač«. Na traso je odšlo 114 mladink in mladincev. V brigadi je 33 mladink in 81 mladincev. Komendant brigade je Hade Nečovič, njegov namestnik pa Janez Kuhar. Brigadirji so prispeli na cilj v torek opoldan. Na trasi pa bodo ostali dva meseca.

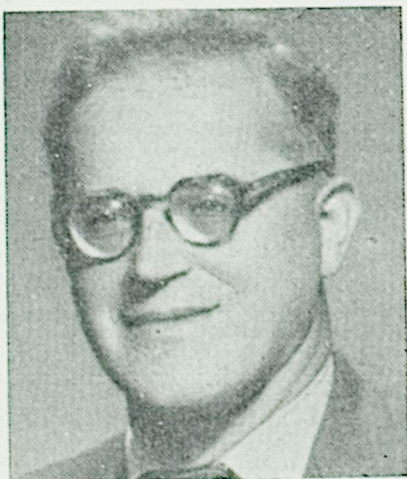
Okrajni komite LMS je za brigadirje organiziral v nedeljo brigadirski ples v prostorih hotela »Zvezda«. Brigadirjem in ostali mladini, ki se je v velikem številu udeležila plesa, so krajšali čas dijaki ESS z veselimi programom. Prisotni so izvajalec pozdravil z burnim ploskanjem, dijaki ESS pa so brigadirjem zaželeli srečno pot in uspešno delo na trasi. Objubil so tudi, da bodo še večkrat pripravili podoban program za naše mlade.

Prvi turisti v Portorožu in Ankaranu

Inozemske potovalne agencije bodo letos še prej kot v preteklih letih začele z rednim pošiljanjem skupin svojih gostov v letovišča ob Slovenskem Jadranu. V Portorož prispejo prve take skupine že zadnje dni marca, v Ankaran pa v prvem tednu aprila. V Portorož bo prva začela dovažati močne skupine inozemskih gostov zahodnonemška agencija Scharnow-Reisen, v Ankaran pa švicarsko avtoturistično podjetje Mettler-Car. Tako prvo kot drugo podjetje opravljata v svojih državah na lastne stroške močno

propagando za naša letovišča. V ta namen izdajata razne propagandne tiskovine in prospekte. Podjetje Mettler-Car iz Basla, ki bo že pred 10. aprilom poslalo v Ankaran preko 120 svojih gostov, je izdalo ličen in privlačen prospekt, ki tako po vsebini kakor tehnični izvedbi lahko služi za vzgled našim turističnim delavcem, kako je mogoče s preprostimi in zato ceneni sredstvi doseči močan efekt.

Na podlagi tako zgodnje dobre zasedbe naših hotelov in ugodnih pogodb, sklenjenih za čas do konca septembra pričakujejo naši gostinski delavci, da bo letošnja sezona ob ugodnem vremenu še boljše od lanske in da bodo doseženi novi rekordni rezultati. Tako pričakujejo v piranski občini, da bodo letos dosegli pol milijona nočitev. Lani so jih v hotelih, domovih in zasebnih sobah skupaj registrirali 454.564.

Janko Tušar
SESTDESETLETNIK

Janko Tušar, upravitelj šole v Slavini, je 8. marca praznoval 60-letnico rojstva. Rojen je bil na Straži pri Cerknem. Učitelj je bil v Krnicah, Ložah, Savodnju, Dobropolju in v Slavini, kjer je še danes. Med fašistično okupacijo je bil preganjan. Bil je tudi nekaj tednov v tržaških in goriških zaporih. Zatem je bil pod stalnim nadzorom italijanske oblasti — vendar mu je uspelo pobegniti v staro Jugoslavijo. Dobil je mesto upravitelja na osemletki v Dobropolju na Kočevskem. Ob razpadu stare Jugoslavije se je po srečnem naključju rešil maščevalnosti nemških tarjev, s katerimi je imel stalne spore. Med NOB je mnogo pripomogel k razvoju odporniškega gibanja v svojem okolju. Po vojni pa se je vključil v prosvetno in politično dejavnost. Pred leti je dobil medaljo dela kot priznanje za strokovno delo v šoli. Pri svojih 60 letih je še vedno zdrav in marljiv prosvetni delavec. Stanovski tovariši in njegovi prijatelji mu ob jubileju iskreno čestitamo.

NEZGODA SMUČARSKEGA
SKAKALCA MATIJE FRANKA

Na izbirnih tekmah najboljših jugoslovanskih skakalcev na 80-metrski skalnici v Planici se je ponesrečil najboljši primorski smučarski skakalec Matija Franko, član TVD Partizan Lokve. Pri drugem skoku je nesrečno padel in so ga morali prepekljati v jesijsko bolnišnico. Dobil je pretres možganov in manjše poškodbe. Malo je verjetno, da bi se lahko opomogel do velikih skalalnih prireditelj v Planici.

Detajl z veseliga pustovanja v Postojni. Maškaradno povorko, ki je že postala tradicionalna, so organizirali Društvo prijateljev mladine in učitelji

OB IZVOLITVI »KOMITEJA MLADIH GRADBINCEV«

Združevanje mladih sil

Vodne skupnosti mladincev iz podjetij Vodne skupnosti, Gradišca, 1. maja in Gradbenika. Izvolili so komite »Mladih gradbincev«, ki bo povezoval vse organizacije gradbenih podjetij. Na konferenci so sprejeli okvirni načrt za delo v letu 1960. Problem izobraževanja bodo začeli reševati z izobraževalnim centrom, kjer naj bi mladina pridobila splošno in strokovno izobrazbo; ustanovili ga bodo že v najkrajšem času. Mimo tega pa bodo ustanovili tudi klub mladih proizvajalcev, ki bo za sedaj predvsem usposabljal mladince za samoupravljanje v podjetjih.

Povsem razumljivo je, da mladina na tej konferenci ni pozabila tudi na kulturno-prosvetno in športno udejstvovanje, vendar pa takšno izživljanje hromi sta-

MALI DOL

V poslednjem času je bilo v članstvo SZDL sprejetih 19 novih članov. O aktivnosti te organizacije govori tudi dejstvo, da so njeni člani popravili vse ceste po vasi in ceste proti Tomaševici. Za ta dela so prispevali 360 prostovoljnih delovnih ur, vozniki pa so v 56 urah navozili 40 kubičnih metrov gramozov. V načrtu za leto 1960 pa imajo še popravilo vaških vodnjakov, pri čemer računajo tudi na strokovno pomoč Uprave komunalne dejavnosti v Sežani.

Organizacija SZDL v Malem dolu je že pobrala vso članarino za prvo polletje 1960.

Mladinska politična šola v Postojni

V petek popoldne je začela v Postojni z rednim delom mladinska politična šola, ki jo prireja občinski komite LMS ter ji prisostvuje približno 35 slušateljev. Uvodno predavanje o pomenu in orisu programa ZKJ, njenem 40-letnem boju in uspehih, značilnostih njene vloge ter družbeni in idejni vlogi jugoslovanskih komunistov je imel direktor sredi-

šča gozdarskih šol Slovenije inž. Stanislav Mazi. Delovni program mladinske politične šole, ki bo predvidoma trajala do srede junija, obsega zanimive teme o osnovah družbenoekonomske ureditve Jugoslavije, nadalje o programu socialistične izgradnje na vasi, temeljnih načelih naše zunanje politike, boju za socializem v sodobnem delavskem gibanju, socialistični demokraciji, statusu in programu ter načelih LM Slovenije, 40-letnem revolucionarnem mladinskem delu, religiji in njenem vplivu na mladino ter o vplivu propagande zunanjih sil na mladi naraščaj. Vodstvo šole si prizadeva pridobiti za posamezna predavanja, ki so na sporedu redno v tednu, kvalitetne predavatelje, kar je seveda tudi hkrati osnovni smoter in želja prireditelja.

Razveseljiva vest

Predsednik ObLO Piran Davorin Ferligoj je bil v torek na zasedanju občnega zbora republiške gostinske zbornice v Ljubljani izvoljen za njenega novega predsednika. Na letni skupščini Turistične zveze Jugoslavije v Beogradu pa je bil pretekli petek izvoljen v upravni odbor tega najvišjega turističnega organa v naši državi. Čestitamo tovarišu Davorinu in izražamo zadovoljstvo nad tem, da imamo v tako visokih forumih svojega predstavnika, ki bo znal zastaviti pravo besedo pri odločanju o vprašanjih, ki so važna za nadaljnji razvoj našega turizma.

Po telefonu na 170

IZOLA 41-73: Te dni razpravljajo na zborih volivcev v izolanski občini o predlogu letošnjega občinskega družbenega plana in proračuna. Volivci predvsem poudarjajo potrebo po vložitvi kar največjih investicij za razvoj kmetijstva in za izgradnjo objektov družbenega standarda. Kakor je znano, so v tej občini dani nadvse ugodni pogoji za intenzivno kmetijsko proizvodnjo v kooperacijskem sistemu, po drugi strani pa je znatno število delavcev in uslužbencev, ki upravičeno zahtevajo ureditev družbene prehrane ter ustanovitve uslužnostnih obrtnih obratov.

SEŽANA 3: O predlogu sezanskega občinskega družbenega plana in proračuna za leto 1960 so te dni razpravljali člani občinskih političnih organizacij ter zbori volivcev. V vseh razpravah so omenili, da bo petletni perspektivni načrt gospodarskega razvoja občine izpolnjen že letos, in družbeni bruto proizvod bo za 0,1 odstotka večji od planiranega, narodni dohodek pa za 8,8 odstotka. Tako bo letos predvidoma znašal družbeni bruto proizvod okrog 8 milijard dinarjev, narodni dohodek pa več kot 3 milijarde dinarjev.

STANJEL 1: Novembra 1959 je DPD Svoboda v Stanjelu ustanovila moški pevski zbor, ki je doslej pod vodstvom Albina Kržmana nastudiral že 7 partizanskih in narodnih pesmi. Dramska družina Svobode pa bo z Nušičevim »Babilonskim stolpom« nastopila 1. maja. Društvo si sedaj prizadeva urediti kinoprojektor in dvorano.

SEŽANA 107: S 1. aprilom bo uvedeno tudi v sezanski občini zdravstveno zavarovanje za 7.000 kmetovalcev. Sredstva za zavarovanje bodo prispevali zavarovanci sami v višini 2% od čistega kmetarskega dohodka in še 1200 dinarjev od vsake zavarovane osebe. Tako bo zbranih več kot 12 milijonov dinarjev in občinski ljudski odbor v Sežani bo še prispeval skoraj 16 milijonov dinarjev. Pričakovati je tudi, da bo 30% od vsote, ki jo bodo prispevali zavarovanci in ObLO Sežana črpali iz republiških sredstev.

KOPER 57: V počastitev letošnjega občinskega praznika in dneva mladosti bo klub študentov koprškega okraja priredil partizanski pohod skozi vasi Slovenske Istre. Študenti bodo obiskali 19 vasi in s sodelovanjem krajevne prosvetne organizacije priredili kulturno-umetniške nastope. Na večer pred praznikom bo pevski zbor primorskih študentov »Vinko Vodopivec« priredil v Koprju koncert narodnih in partizanskih pesmi, študent akademije likovne umetnosti Zvest Apolonio pa razstavo svojih del.

KOPER 161: Upravni odbor Okrajne zadrzne zveze Koper je te dni razpravljaj o perspektivni povečanju kmetijske proizvodnje v koprskem okraju. Ob tej priložnosti je ugotovil, da se bo vrednost kmetijske proizvodnje letos povečala za 20% in bo dosegla 9 milijard 500 milijonov dinarjev. Potrebno pa bo gospodarsko okrepiti kmetijske zadrge in zadrzne ekonomije.

Najkratko

LITERARNI VEČER V PIRANU

Dvorana družbenih organizacij v Piranu je bila v soboto zvečer prizorišče lepega umetniškega užitka; svoja dela so brali slovenski pesniki in pisatelji, ki živijo ob našem morju. Tako je liriki mlajšega rodu Pavle Zidar bral nekaj pesmi iz pred kratkim objavljene zbirke »Kaplje ognjene«. Kot liriki se je predstavil tudi Ludvik Mrzel, ki je sicer znana literarna osebnost še iz predvojnih let, ko je s svojimi socialnimi pravicami »Bog v Trbovljah« opozarjal na prihajajoče čase. Pravičilo za stare in mlade »Kamen resnice« je prebral tudi Lojze Maruško. S toplo pesniško podobo nam odkriva življenje Božo Vodusek, ki je znan po zbirki pesmi pod naslovom »Očarani svet«. Kot gost iz Trsta je na literarnem večeru nastopil Boris Pahor, trenutno najvidnejši glasnik slovenskih rojakov na Tržaškem. Iz svojega ramana »Na kmetih« je prebral odlomek pisatelja Ivan Potrč, svoje pesmi o morju pa tenkočutna pesnica Ludovika Kalan. Kot zadnji je — čeprav se je branil, da bi bral osebno, češ da je zadnjokrat bral leta 1953 v Murski Soboti — prebral novelo »Moj gaj« eden najboljših sodobnih slovenskih pripovednikov, Ciril Kosmač, ki je želi tudi najmočnejši aplavz. Kljub temu, da je bila prireditelj na večer, ko je bilo v Piranu in Portorožu na sporedu več privlačnih prireditev, je bil literarni večer zelo dobro obiskan. Prireditelj je organiziral občinski svet »Svobode« v Piranu.

J. L.

JAVNA PRODUKCIJA KOPRSKE GLASBENE ŠOLE

Po dveh internih produkcijah Glasbene šole v Kopru, na kateri je nastopilo okrog 60 gojencev, so pripravili iz najboljših javno produkcij, ki je bila v ponedeljek, 7. t. m. Na tej produkciji komornega značaja je nastopilo 20 gojencev, in sicer 6 pianistov, 5 violinistov, 4 solopevke, 4 pihalci in 1 čelist. Prireditelj je pokazala staršem in vzgojiteljem polietne uspehe otrok in je zaradi svoje kvalitativne ravni napravila koncertni vtis pri številnem občinstvu, ki je napolnilo dvorano.

MARIO DEL MONACO PRVIČ V JUGOSLAVIJI

Ta mesec bo gostoval v Zagrebu, Beogradu in na Reki prvak milanske Scale tenorist Mario del Monaco. Pel bo tenorsko vlogo v operi »Glumaci« in »Carmen«. To bo njegovo prvo gostovanje v Jugoslaviji.

PREMIERA V BEOGRADU — PREMIERA V EVROPI

Konec februarja so v Beogradskem dramskem pozorišču uprizorili najnovejšo dramo Tennesseeja Williamsa »Nežne ptice mladosti«. Dramo je prevedel Dragoslav Anđrić, režiral pa Minja Đedić. To je bila prva uprizoritev tega dela v Evropi.

TUJI FILMI ZA NAGRADO AMERIŠKE TELEVIZIJE

Ameriška Akademija za filmsko umetnost je nedavno sporočila, da pridejo v ožji izbor za nagrado akademije tudi naslednji tuji filmi: francoski »Crni Orfej«, nemški »Most«, italijanski »Velika vojna«, danski »Taca« in holandski »Vas na bregu reke«.

V prireditveno bogatih dneh preteklega tedna nas je posebno prijetno presenetila ljubljanska Drama z dvema odličnima uprizoritvama: duhovito francosko komedijo J. Anouilha ORNIFLE ali SAPICA (Koper, v soboto in nedeljo, 5. in 6. marca) ter O. L. Fischerjevo dramo PROSTI DAN (Koper in Izola, v nedeljo in ponedeljek, 6. in 7. marca). Na sliki: prizor iz »Ornifla«, kjer igra glavno vlogo Stane Sever.

Razstava slikarjev-amaterjev v Kopru

V prostorih Mestnega muzeja v Kopru so odprli 1. t. m. prvo razstavo slikarjev-amaterjev. Na njej sodeluje 16 slikarjev, ki razstavljajo 107 svojih del. Četudi je razstava kolektivna, jih vendar ne druži neka skupna »šola« ali »smer«, marveč velika, iskrena ljubezen do likovne umetnosti. Eden izmed pobudnikov in organizatorjev razstave, ing. arh. Drago Škerlavaj, je strnil smotre in cilje koprskih slikarjev-amaterjev v nekaj točk. Glavni namen organizatorjev je bil »... Navezovali stike s široko javnostjo in tako popularizirati likovno vzgojo ter vzbuditi zanimanje za to vrsto umetniškega izražanja.« Zbrati nameravajo tudi zadostno število resnih reflektantov za likovno izobrazbo, ker pripravljajo likovni tečaj, ki ga bodo odprli v okviru Svobode kmalu po razstavi. Študij bo na njem sistematičen in metodičen in bodo poučevali strokovnjaki na tem področju. Če bo zanimanje tudi za druge vrste likovnega izražanja, bodo odprli tudi sekcijo za kiparstvo, arhitekturo itd. Koprski slikarji-amaterji bodo gostovali z razstavo tudi v drugih mestih našega okraja in izmenjevali z morebitnimi amaterji po drugih krajih tako izkušnje kakor razstave.

To pobudo koprskih slikarjev-amaterjev je pozdravil tov. Mavsar, predsednik okrajnega sveta

Svobod. Organizatorjem je želel, da bi šla njihova prizadevanja v klas in da bi takšna razstava ne bila v našem okraju niti prva niti edina. »Okrajni svet Svobod bo takšna prizadevanja podprl tako moralno kakor gmotno.«

Razstava bo odprta do 15. tega meseca.

Perry Burgess: NA OTOKU GOBAVCEV

Te dni je izdala založba Lipa roman ameriškega pisatelja in znanstvenika Perryja Burgessa »Na otoku gobavcev«. Roman je iskren in presrešljiva izpoved človeka, ki je petindvajset let svojega življenja posvetil vsem tistim siromakom, ki so oboleli za gobavostjo. Delo z bolniki je vzbudilo v znanstveniku tudi pisatelja. Napisal je resnično zgodbo obolelega Američana, ki se je udeležil vojne proti Špancem na Filipinih in se vrnil v domovino s kalmi gobavosti. Bil je navidezno zdrav, zaročil se je za ljubko pianistko in si ustvarjal svoj dom. Nenadoma je nastala katastrofa. Bolezen, ki se je tajila v njem devet let, je skoraj v hipu planila na dan. Moral se je posloviti od ljudi, ki jih je ljubil in se umaknil na otok gobavcev. Z izredno energijo je premagal duševno krizo in začel med novimi gobavimi ljudmi novo življenje.

V teh dneh smo imeli razen ljubljanske drame v gosteh, in sicer prvič, še Mladinsko gledališče iz Ljubljane, ki je uprizorilo odsko predstavo so bile zaključene za šolsko mladino, in to v Kopru v soboto in ponedeljek, 5. in 7. marca, in v Izoli v nedeljo, 6. marca. Predstava je zelo navdušila mlade gledalce, ki zelo pogrešajo gledališkega življenja, in to še posebno, ker je bila predstava na lepi umetniški ravni. Zrežirala jo je Balbina Battelino-Baranovičeva, scenograf je bil Vladimir Rijavec, igrali pa so: Kristina Piccoli, Alja Tkačev, Majolka Suklje, Vida Levstik, Marga Filec, Helena Skebe, Lojze Drenovec, Tone Homar, Danilo Benedičič, Polde Bibič, Dušan Skedi, Branko Miklavc in Stane Česnik. Na sliki prizor iz OLIVERJA TWISTA v uprizoritvi Mladinskega gledališča iz Ljubljane.

PRIMORSKE PRIREDITVE — GOSTOVANJE DRAME SNG IZ LJUBLJANE

Sapica cinizma in veter človečnosti

Jean Anouilh: ORNIFLE in Otto Leck Fischer: PROSTI DAN

Pretekli teden smo lahko zabeležili kaj obilno žetev na kulturnem področju: gostovanje Mladinskega gledališča iz Ljubljane, številne akademije v počastitev Dneva žena s sodelovanjem dramskih in opernih umetnikov iz Ljubljane in končno višek — dve uprizoritvi SNG Drame, bleščeče francoske komedije Jeana Anouilha ORNIFLE ali SAPICA ter presrešljive drame skromnosti in človečnosti avtorja Otta Lecka Fischerja PROSTI DAN. Koncentriran napoj prireditev je potlačil našo žejo za nazaj in malce za naprej. Da ta žeja ni bila tako redek pojav, so bile dokaz natripane dvorane ob vseh prireditvah.

Nismo se zmotili, ko smo si obetali posebnih užtkov ob lepaku, ki je napovedoval komedijo naslednika slavne moliérske tradicije, temperamentnega in cinično duhovitega Francoza Anouilha, našega Staneta Severja v glavni vlogi in ljubitelja efektčnih uprizoritev, režiserja Franceca Jamnika. Zasluga vseh treh je — morda bi morali omeniti še lep in duhovit prevod Cirila Kosmača — da je zaživela pred našimi očmi podoba modernega Don Juana, salonskega in gracioznega cinika, dobrodušnega brezverca, vitalega galskega uživača. V naglem tempu uprizoritve se je spenil pred nami slap pršečih dvotipov, bodljikave duhovitosti, prirojene donjuanske doslednosti, skrivajoč na svojem šarmantno spenjenem dnu nekaj otožnosti in grenkobe. Ta grenkoba prvič vidneje prodre na dan, ko rahla kap ublaži »lameneči ogenj Orniflovega erotičnega ciničnega smeha in povzroči začasno spreobrnjenje donjuanskega bonvivanta. V tem preblisku odkoplje neke celo očetovska čustva in smisel za družinsko idilo. Toda to je le kratek hip, zonet je tu Orniflova dosledna poželjivost do žensk in usodna kap ga podre do smrti prav na poti k novim ljubezenskim avanturam.

Omenili smo že delež režiserja Franceca Jamnika za skrbno pripravljeno in fascinirajočo uprizoritev, pri kateri mu je bil v veliko oporo scenarist Niko Matul. Glasba Bojana Adamiča je bila v stilu uprizoritve, čeprav ni

nujno, da pesnik svoje »chansone« tudi poje. Nelahko nalogo je imel protagonist Stane Sever, saj je glavni akter in osrednji govornik tri ure skoraj brez oddiha. Nalogo je opravil na svoj znan širok življenjski način, kjer je prišlo bolj do veljave zmagovalne duhovitega modrovanja in gracioznih gest, kot črni cinizem. Ostale kreacije so se stilno skladno vključile v to lahkotnost bulvarke komedije. Teško bi bilo reči, kdo je bil boljši — plastična in sugestivna gospodična Supo Ivanke Mežanove, lahkokrila Margueritte Duše Počkajeva, mirni jezuiti Jurija Součka, ali bogati parvenu Machet Edvarda Gregorina. V ostalih vlogah so igrali še Sava Severjeva, Drago Makuc, Vida Levstikova, Janez Cesar, Branko Miklavc in Dušan Skedi.

Občinstvo je bilo izvajalcem hvaležno za tri ure sproščene in neprisiljenega smeha.

To sapico cinizma, ki je zavel z odrskih desk, je razgal ob drugi uprizoritvi topel veter človečnosti. Prinesel ga je danski socialni pisatelj Fischer, skromno in prepričljivo pa posredovala igralka Elvira Kraljeva v glavni vlogi matere Marije v drami PROSTI DAN. S tem je ta vidna in vdana služabnica boginje Tali-je proslavila 40 let svoje zveste službe. Čeprav je težko včasih doumeti paradokse življenja in vskladiti dvojni obraz umetnika, tistega pred zaveso in za njo, ko je brez maske. Toda 40-letna gledališka pot umetnice Elvire Kraljeve, začela jo je pri Sv. Ivanu pri Trstu in nadaljevala na mariborskih in ljubljanskih odrskih deskah — izkazuje harmonično enoto, vroče prizadevanje celoto, tako v skromnem življenju, kot v številnih in polnokrvnih odrskih kreacijah. In v ta najdragocenejši zaklad in najpomembnejše igralske enote sodi tudi kreacija matere v Fischerjevem »Prostem dnevu«.

Fischerja so imenovali kritiki v Švici »pesnika vsakdana«. In res njegova drama ni nič drugega kot v dialoge prelita resnica o pridnosti, preprostosti in odkriti človečnosti MATERE. To je lik, ki smo ga srečevali včeraj, danes in ga bomo srečevali tudi jutri in prav zato tudi lik, ki ga je najti v literaturi vseh narodov. Tudi v naši jih je dovolj. To je odlika Fischerjevega dela, vredna uprizoritve in igralske kreacije človeka takih vrednot, kot jih ima Elvira Kraljeva. In zaradi tega osrednjega poudarka je bila uprizoritev tem bolj primerna ob Dnevu žena.

Ljubljansko uprizoritev tega dela je režijsko veristično in sproščeno pripravil Viktor Molka v simultani sceni Sveta Jovanoviča. Živi materini spomini na preteklo življenje so se vrstili pred našimi očmi, da smo jih morali neposredno in prizadeto sodoživljati. K temu je doprinesla impresivna vloga osrednjega, materinega lika in tudi drugih figur, ki so dopolnile podobo vsakdanjega in zamotanega življenja. To so bili poleg Elvire Kraljeve še oče Pavleta Koviča, hči Slavke Glavinove, natakarcica Meta Ivanke Mežanove, sina Staneta Česnika in Poldeta Bibiča ter drugi, ki so jih igrali: Vika Grilova, France Presetnik, Tone Homar, Mihaela Novakova, Aleksander Valič in Mila Kačičeva.

Fischerjevo dramo je poetično poslovenil Jaro Dolar. Z. L.

OBZORNIK 60, ŠTEV. 3

Iz vsebine: Somerset Maugham: Vražji dečko; Bogomil Gerlac: Prešern v svetu; Pesmi preprostih narodov; Kako so živeli Homerjevi heroji; Jerome K. Jerome: Mož, ki ni verjel v srečo; France Planina: Sončni otok Hvar; B. B.: Horac — glasnik razumnega uživanja življenja; Horac: Vse nas ena vodi pot; L. P. Kirwan: Polarne raziskave v zadnjih dvajsetih letih; France Filipič: Jutrarnji klic; Thomas Craven: Henri de Toulouse-Lautrec; Stephen Leacock: Smrt največjega detektiva; Slon — oklopno vozilo antike.

IZ ŽIVLJENJA IN DELA

Piranske Osnovne šole

V letošnjem koledarskem letu so se osrednji osnovni šoli v Piranu pridružile še osnovne šole v Portorožu, Luciji in Strunjanu, tako da je zdaj pod enotno upravo 33 oddelkov s 1133 učenci in en predšolski oddelek v Portorožu, ki šteje 28 otrok. Namen te družitve je v enotnejšem učnem in vzgojnem delu, v razbremenitvi upraviteljev zunanjih oddelkov z administrativnim delom in v smotrnejši porabi proračunskih sredstev, ki so letos posebno pičila. Za tekoče probleme bodo kot doslej skrbeli šolski odbori, skupne pa bodo obravnavali na plenumu ali po potrebi predsedniki vseh štirih šolskih odborov.

***

V prvem polletju je bilo v Piranu pozitivno ocenjenih 924 učencev ali 82%. Najboljši uspeh je bil v Portorožu (96% pozitivnih), najslabši pa v Strunjanu (75% pozitivnih).

***

V štirih šolskih mlečnih kuhinjah dobiva dnevno toplo malico 896 učencev, šolski odbor v Piranu pa si prizadeva, da bi ustanovil še šolsko kuhinjo, ki bi nudila topel opoldanski obrok otrokom zaposlenih mater. Do

zdaj se je prijavilo zanj nad 60 otrok, ki nimajo redne opoldanske prehrane. S kuhinjo bi lahko začeli takoj, če bi lahko dobili za jedilnico vsaj 60 stolov.

***

Pionirski odredi vseh štirih šol so se vključili v enoletno tekmovanje pionirjev in mladih združnikov. To tekmovanje vodi posebna komisija pri občinskem odboru SZDL, nekatera podjetja (Cvetje Portorož, Kmetijsko posestvo Seča, Uprava komunalne dejavnosti Piran in Gradbenik Izola) pa so pokazala veliko pripravljenost, da pomagajo pionirjem in učiteljem pri uvajanju metod dela in pri povezovanju šole z življenjem. Podjetje Splošna plovba pa je omogočilo pionirjem dve ekskurziji, in sicer eno po morju in eno v Ljubljano.

***

Ze tri mesece dela v Piranu šola za odrasle, ki jo obiskuje 32 slušateljev. Razen tega je v posloju šole še politična šola občinskega komiteja ZKS, dva tečaja ladjedelnice za kvalifikacijo in visoko kvalifikacijo delavcev, dalje prvi letnik ESS iz Kopra in tečaj italijanskega jezika za uslužbenca Ob LO.

NAŠE ŽENE V JUBILEJNEM LETU

V tovarni Jadranka v Piranu

Navadili smo se že, da ob raznih praznikih, jubilejih, obletnicah in drugih slavnostnih priložnostih, skušamo posredovati vzdušje in občutek praznovanja skozi usta naših delovnih ljudi. Tako spoznavamo vedno več naših državljanov, njihova mnenja, življenje in delo. In to je dragoceno.

Ob prazniku, ki je pravkar minil in ki so ga letos posebno svečano proslavili po vseh naših mestih, vaseh, večjih in manjših središčih, smo se poslužili te dobre, ustaljene navade in smo vam posredovali štiri razgovore z našimi ženami. Povedali smo vam takoj: veliko je še takih žena po naši deželi in zato jih lahko izberemo le nekaj. Da pa bi jih bilo čim več, smo sklenili, da bomo v letošnjem jubilejnem letu mednarodnega praznika vseh naprednih žena nadaljevali s takimi razgovori skozi vse leto. Tako vam bomo skušali predstaviti čim več naših starih bork in aktivistk, predvsem pa žene proizvajalke in družbene delavke, ki so našle svojo vlogo in delo v naši socialistični stvarnosti, žene, ki prispevajo svoj velik in dragocen delež na vseh področjih ustvarjalnosti in dejavnosti. Zasluzijo, da jih spoznamo in priznamo.

***

Po startu pred Dnevom žena, ko smo vam predstavili dve delavki iz kombinata Delamaris iz Izole in dve družbeno-politični delavki iz Trušč in Hrpelj, smo izbrali delovni kolektiv tovarne Jadranka v Piranu, kjer je zaposleno precej ženske delovne sile. Naše mnenje je bilo upravičeno: med tolikimi delavkami je gotovo nekaj žena, ki se posebno odlikujejo. »Več je takih,« mi je zagotovil tovariš sekretar, ko sem mu pojasnila namen svojega obiska. In potem so v sporazumu s sindikalno podružnico podjetja predlagali tovarišico SILVO BUKOVŠKOVO, ki je vodja oddelka pralnega praška.

Ze po prvem uvodnem stavku, ko so naju pustili sami, sva bili v živem pomenku. Poklicno radovedno sem jo spraševala o življenjskih podrobnostih, o delu v tovarni in doma, o družbenih funkcijah. Skozi prizmo njene osebne prizadetosti in gledanja, vam bom skušala v duhu njenih skromnih in jasnih besed malce odgrniti zastor nad prizoriščem njenega življenja in dela.

Silva ni doma v teh krajih, njena zibel je tekla v Zagorju ob Savi, znanem in zavednem rudarskem središču. Oče rudar, stari oče rudar in mož rudar. Trdni zagorski knapi, ki so že zdavnaj pred drugo svetovno vojno našli svoje mesto v naprednih vrstah borcev za lepše življenje. Njihovi otroci so ga dočakali. Silva je zgodaj skušala, kaj se pravi pomajkanje, če je oče brez dela, kaj ilegalno delo kljub nacističnemu škornju, kaj okupatorska ječa in trpljenje žene, ki ima moža v zloglasnem taborišču v Dachau. V teh težkih dneh je ro-

dila sina, ki hodi danes v šolo v Koper in ima drugačne možnosti, kot so jih imeli nekoč njegovi starši.

Ko je rudar Bukovšek prišel pred osmimi leti z družino v Sečovelje, je našel samoumevno svoje mesto v rudniku, Silva pa je delala v gostilni. Pred tremi leti je prišla v tovarno Jadranka v Piran, kjer je našla svoje pravo mesto. Danes je upoštevana delavka, vodja oddelka pralnih praškov, in razen tega, da se na delo vsak dan vozi iz Sečovelj, da je mati in gospodinja, najde čas tudi za družbeno dejavnost. Kar lepa vrsta je teh dejavnosti: je aktivna članica Socialistične zveze, Zveze komunistov, DPD Svoboda, članica upravnega odbora podjetja in nadzornega odbora sindikalne podružnice.

— Zdi se, da ste kar zadovoljni z delom v tovarni?

— Sem, vendar bi bila še bolj in z menoj tudi druge tovarišice, ko bi izboljšali naše pogoje dela. Delamo v oddelku, kjer je veliko zdravju škodljivega prahu. Sicer dobimo mleko, vendar bi rabile še boljšo zaščitno obleko in tudi ventilacija v prostoru bi bila dobrodošla.

Razgovorili sva se o njihovih pralnih praških, ki jih Silva zelo hvali, ne samo po poklicni dolžnosti, ampak tudi po gospodinjskih izkušnjah. Kmalu bodo začeli še s proizvodnjo novega detergenta in čistilnega praška.

SILVA BUKOVŠEK, delavka v tovarni Jadranka v Piranu, pri pralnih praških, ki so njeno vsakdanje opravilo

Zanimalo me je še nekaj: Ali skrbita vodstvo tovarne in sindikalna podružnica za izobrazbo in kvalifikacijo delavk in delavcev?

— To pa. Zdaj bo drugi tečaj za vodje oddelkov in predelavce za dosego kvalifikacije ter splošni izobraževalni in strokovni tečaj. V povezavi s piransko Ljudsko univerzo pripravlja sindikalna podružnica vrsto zanimivih predavanj.

Ko me je skozi živo utripajočo tovarno peljala, da bi si od blizu ogledala njeno delovno mesto, so jo z več strani klicali in nekaj vpraševali. Pogrešali so njeno kratko, niti polurno odsotnost. Zdaj zame ni imela več časa, kajti produkcija zahteva celega človeka. Z. L.

DRUGA ŠTEVILKA REVIIJE

Otrok in družina

Iz te številke revije tri zanimiva vprašanja:

1. Kje žive osnovnošolski otroci brez enega izmed roditeljev?

(32 % osnovnošolskih otrok v Sloveniji, ki jim je umrla mati, so oddali očetje drugam, sorodnikom ali tujim ljudem, vtem, ko so vdove oddale drugam le 7,4 % osnovnošolskih otrok in v veliko večji meri vzdržujejo naprej skupno družinsko življenje z otroki. O tem prečnem problemu osnovnošolskih otrok v nepopolnih družinah piše dr. Milica Bergant).

2. Kaj je to »športni dan«? Na to vprašanje le nekaj vrstic v prvi odgovor:

»Za naše najmanjše, ki so se komaj ločili od sveta iger, zabave in prostosti in so se le z velikim naporom vživeli v resno delo in večurno posejanje v šolskih klopeh, je poskrbljeno, da se razvedre šestkrat v šolskem letu s kratkim pol dnevnim izletom. Pet do osem kilometrov hoje v naravo, med travnike in gozdove, je pravi užitek za otroke. Od dobre volje tovarišice učiteljice, ki jih vodi, je odvisno, kako bo polskala primeren prostor za počitek in izkoristila teren za igre z najrazličnejšimi nalogami. Popeljite otroke iz mest in iz vasi, kjer jim ceste, promet in prah omejujejo svobodo zdravega gibanja, na čist zrak, na sonce, med polja in travnike!«

O, kako je to lepo, če bi mamica vedela... Kdo preskoči tale stor? Ali zna kdo splezati na drevo? Pojdimo se črnega moža! Loviš! — Torej tako, to je nekaj vrstic iz članka Mete Petkovškove.

3. Vprašanje zaskrbljene matere: Imam enajstletnega sina. Zadnje 4 mesece je začel jemati denar, koder sploh pride do njega; doma, v trgovini, sosedom. Za ukradeno si kupuje slaščice. Kaj naj storim,

To so samo 3 vprašanja, v reviji pa jih je še veliko, rešenih in nerešenih. Razmišljali bomo lahko ob vseh in morda včasih svojim otrokom pomagali.

NALOGE PEDAGOŠKEGA DRUŠTVA

Pomoč pri reševanju vzgojnih problemov

Ob našem običnem zboru smo nazkazali glavne naloge pedagoškega društva. Rekli smo, da je raziskovalno področje našega društva prav vzgojni proces, ki je ena izmed oblik družbenega dogajanja. V to področje moramo posegati na različne načine in z različnimi uspehi. Pri tem bi seveda grešili, če bi trdili, da so za to poseganje poklicani samo člani sodelavci društva. Na vzgojnem področju se uveljavljajo različni vzgojni činitelji: starši, učitelji — skratka vsa družba. Toda delo sodelavcev društva ima drugačne namene, kakor pa delo ostalih vzgojiteljev, ki hočejo načrtno spreminjati in dopolnjevati pedagoško teorijo. Zavedati se moramo, da teorija ni splošno veljavna resnica, ampak mora vselej odražati vzgojno stvarnost. Posegati v vzgojno stvarnost zato, da bi spreminjali in oplojevali teorijo, je že znanstvena naloga društva, ki pa je ne moremo rešiti kar čez noč. Za tako delo morajo imeti pogoje. Ko bodo začeli zavodi za prosvetno-pedagoško službo, bodo postali društveni sodelavci tudi sodelavci zavoda. Ker pa vsega tega še ni, je društvo svoje delo trenutno omejevalo le na del vzgojne stvarnosti, in sicer na reševanje praktičnih vzgojnih vprašanj, prešli smo na začetno stopnjo svojega delovanja — popularizacijo pedagoških vprašanj. Naš načrt je seveda še zelo skromen. Izbrali smo predvsem družinsko in tudi šolsko problematiko. Naše delo naj bi bilo hkrati tudi začetek bodoče vzgojne svetovalnice.

Dokler pa take posvetovalnice ni, smo sklenili pri našem društvu, da bomo odgovarjali vsem tistim, ki delujejo na vzgojnem področju, in sicer skupno ali pa posamezno. Na specifična in bolj osamljena vprašanja bomo odgovarjali individualno po pošti, na splošne in razširjene probleme pa v časopisu Slovenski Jadrani. Svoja vprašanja z vzgojnega področja pošiljajte na naslov: PEDAGOŠKO DRUŠTVO KOPER, UČITELJSKE.

To bo pač začetna oblika našega dela, prepričani pa smo, da bo pomagala nam, kakor tudi vzgojiteljem, predvsem staršem in učiteljem, in da bo iz te prakse pognalo nekaj dobrega in zdravega za nadaljnji razvoj naših otrok. mm

NAŠA ŽENA, ŠTEV. 2

Iz vsebine:
Dolka Boštjančič: Ob 50-letnici 8. marca; Erna Muser: Pred 50. obletnico; Naš politični in gospodarski pregled; Tilka Blaha: Strokovno usposabljanje žena; O. K.: Silvira Tomazini: Iz organizacij; S. V.: Mednarodni pregled; Žene po svetu; Rapa Sulej: 15 let enakopravnosti; Dr. L. Svetek: Prizadeti podjetjem v premisli; K. Kolman: Moje silvestrovanje; Dr. Lidija Andošek: Se o kontracepciji; J. Čopič: Lepota, naša lepa skrb; Novi filmi: Nove knjige; Zaupni pomenki; Prof. F. Bernot: O temperaturah v stanovanju.

Zdravniški botiček

KORISTNA POBUDA OBČINSKEGA ODBORA RK V IZOLI

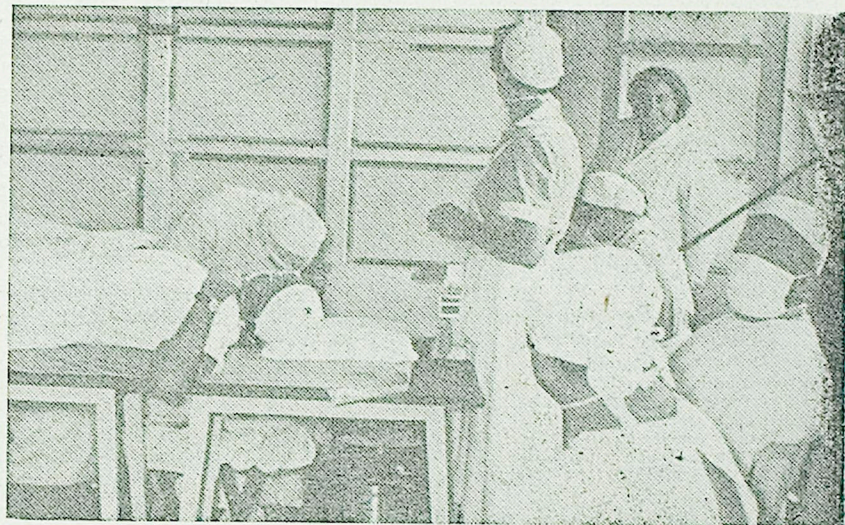
Akcija za pridobivanje novih dajalcev krvi

Dne 16. aprila letos bo priredil občinski odbor RK v Izoli prvi praznik krvodajalcev. Razen svečane akademije bodo pripravili tudi obsežno razstavo dokumentarnega gradiva o krvodajalski in transfuzijski službi s celotnega področja občine.

Da bo prvi praznik krvodajalcev v Izoli, je povsem razumljivo, kajti potrošnja krvi je v izolski bolnišnici posebno velika in čestokrat so življenja bolnikov in ponesrečencev odvisna od razumevanja tamkajšnjega prebivalstva. V tej plemeniti akciji je v preteklem letu sodelovalo mnogo Izolčanov. V trgovskem podjetju Mavrica in na Upravi komunalne dejavnosti se je na primer odzvalo pozivu transfuzijske službe z enkratnim ali večkratnim darovanjem krvi skoraj 50 odstotkov članov kolektiva, pri podjetju »Obnova« 25 odstotkov itd. Pred nedavnim je bilo večje število požrtvovalnih krvodajalcev deležno posebnega priznanja, za več kot desetkratno oddajo krvi pa je bil odlikovan z zlato značko tov. Just Tul, uslužbenec TNZ v Koprju. Precej nerazumevanja

pa so pokazali uslužbenci uprave kombinata Delamaris, kjer bi zaradi visokega števila zaposlenih bili dolžni boljše sodelovati s transfuzijsko službo.

Za Izolo bo velika pridobitev tudi lastna transfuzijska postaja. Tako bo bolnišnica imela že letos dovolj krvi in krvne plazme, v čemer je bila odslej odvisna v veliki meri od Zavoda za transfuzijo krvi v Ljubljani, ki je sicer na poziv bolnišnice nemudoma pošiljal zaželeno količino te dragocene tekočine, vendar se bodo v bodoče, posebno ko visi življenje bolnikov na niti, izognili dramatičnim trenutkom pričakovanja pošiljke. Zato bo organizator prvega praznika krvodajalcev v Izoli poskrbel, da bo posebno poudarjena akcija za pridobivanje novih darovalcev krvi. Upravičeno pričakujejo, da po tej, ko se bo lahko vsak seznanil s pomenom krvodajalstva pri reševanju življenja v naših bolnišnicah, ne bi smeli biti nikdar več v zadregi za kri. In to tem manj, ker bo transfuzijska postaja poskušala kriti potrebe za celotni okraj. (bb)

Običajni prizor pri krvodajalski akciji

NAŠI VZGOJNI PROBLEMI

Rejništvo - enkrat tako

da lahko v prevzgoji otroka odigra pozitivno vlogo samo družinsko okolje, drugi zopet oparčujejo obstoj vzgojnih zavodov in sistematično delovno vzgojo, ki jo lahko nudijo vzgojno zanemarjenim otrokom le strokovnjaki-pedagogi.

In mi? Ni naš namen, da bi razglabljali in utemeljevali upravičenost prvega ali drugega — opiramo se zgolj na podatke oddelka za socialno skrbstvo pri Oblo Izola, kjer so doslej rešili večje število skoraj brezupnih primerov s pomočjo — rejnikov. Nekaj nadaljnjih primerov imajo pravkar v postopku in zopet so se odločili za rejnike.

Vprašanje, od kod tolikšno zaupanje do rejnikov, pojasnjuje tako: — Ze pri izbiri rejnikov skrbno pazimo na to, da pride otrok zares v zdravo družinsko okolje k ljudem, ki imajo vse moralne in politične kvalifikacije dobrih državljanov in vzornih staršev. Vsestransko preverjanje in dosedanja praksa sta nam pokazali, da je največ takih družin na Krasu, zato je tudi pretežna večina naših otrok, ki smo jih bili prisiljeni odvzeti staršem, našla tolo družinsko okolje na področju krajev Komen in Kostanjevica na Krasu. Zato se ne čudite, da vsi otroci, ki občasno pridejo na obisk v Izolo, nestrno štejejo dneve in ure, ko se bodo lahko vrtili k svojim rejnikom...

Pregledujemo zajetno mapo spisov 11-letnega Janka iz Izole.

— Naš najtežji primer, pojasnjuje referent, dolgoletni socialni delavec Miro Furlan. — Neurejene družinske razmere so bile vzrok, da je otrok že v najnežnejši otroški dobi postal pravcati »sin ulice«. Potencial se je vse dneve, prosil miloščino, kradel in nadlegoval ljudi — skratka, postal je izrazit primer nepoboljšljivega izpričenja.

V mabi je med kupom prijavi in zaslišani spisi, ki ga je poslalo vodstvo osnovne šole oddelku za socialno skrbstvo pred dvema letoma. V njem je obsežna obrazložitev, da je vsak poskus šole za njegovo prevzgojo

ostal brezuspešen. Sola predlaga takojšnje menjavo okolja, ker bi imelo slednje oklepanje hude posledice za otroke. To je bil hkrati zadnji in usodni spis, ki je odločilno poseg v življenje malega Janka.

— Zavedali smo se teže posledic in lahko nam verjamete, da naša odločitev ni bila lahka niti enosatna. Bili smo se, da bodo v tem primeru tudi naši kleni Kraševci odpovedali, je nadaljeval tovariš Furlan.

— In kje je Janko danes?

— Se vedno pri vzorni družini rejnika Jožeta Sosiča v okolici Komna. Tovariš Sosič bi bil skrajno zares skoraj obupal, toda že danes po dveh letih je zelo ponosen na Janka, ki je postal priljubljen član njegove družine. Se več: šole in skrbstveni organi za varstvo otrok na teh področjih nas redno obveščajo o vzgoji in šolskem uspehu otrok. Posebno letos ob polletju smo dobili na račun naših rejencev in rejnikov vrsto laskavih priznanj...

Beremo Jankovo oceno, ki jo je poslalo vodstvo osnovne šole v Komun za letošnje polletje: — Učence Janko redno obiskuje šolo. Zivi pri družini, ki zelo skrbi za njegovo vzgojo in izobražbo. Ker je bil prehudu zanemarjen, le težko sledi pouku, vendar počasi, toda vztrajno napreduje... Pri njem se vse doseže z lepo besedo in dobrimi zgledi. Kolektiv pozitivno vpliva na njegovo obnašanje in učenje. Otroci so sprejeli kot svojega prijatelja, je zelo priljubljen, kar je tudi sam opazil...

Razredničarka: L. Marija

— Zares, zelo enostavno, vendar toplo in bodrilno pismo vzgojiteljice, ki očitno kaže na vsestransko skrb za Jankovo bodočnost.

Tudi ta primer torej nesporno potrjuje pravilnost ukrepanja organa za socialno skrbstvo v Izoli, ki mu je uspelo najti svojim otrokom brez gnezda »varno zatočišče«. Kdo ve, če bi našel Janko samega sebe tudi v drugem okolju — kaj misli ti, dragi bralce? (bb)

NOVE knjige

Dr. Niko Kuret: IGRA IN IGRAČA

Do danes je bilo pri nas čutili neizpolnjeno vrzel, ker še vedno nismo imeli sistematičnega in praktičnega prikaza otroških iger in igračk, ki bi mogel rabiti v orientaciji ter bi bil staršem in vzgojiteljem v pomoč. Knjiga Nika Kureta, ki jo je izdala te dni založba Obzorja je zato prva strokovna knjiga o igrar in igračah, ki je izšla v našem jeziku. Namenjena je predvsem tistim, ki imajo opravka z otroki. Prvi del knjige seznaja bralca s temeljnimi strokovnimi raziskovanji in dognanji, drugi del je pa posvečen negovalnim in vzgojnim učinkom, ki jih moremo pri ustreznih starosti otroka z igro ali igračkami doseči.

Izola - jugoslovanska Nica

zaključni pustni prireditvi se je letos zbralo v Izoli nad šest tisoč ljudi — Veliko veselja prizadevnosti, vendar pa še premalo okusa — V bodoče bi bilo prav, če bi bila to osrednja takšna prireditev v okraju; zato pa bi morali združiti sile in jo napraviti res kvalitetno

Postalo je že prava tradicija. Tradicija, ki ima svoje korenine v Benetkah in Trstu. Kar so za Nemčijo München, za Francijo Nica, za Italijo pa že omenjene Benetke s svojimi karnevali ter pustovanjem, to je za naše področje — če ne kar za vso Jugoslavijo — naša Izola. Izola s svojim znamenitim vsakoletnim pustovanjem, ki najde svoj višek v sredo po pustnem torku s Kurentovim pogrebom, na katerega se vsakokrat zbere vsa Izola. Letos celo več kot samo Izola, saj je bilo po mestnih ulicah in trgih, koder je šel »pogrebni« karnevalski sprevod, zbranih nad šest tisoč ljudi, med katerimi je bilo videti tudi veliko Koprčanov in tudi Pirančanov, čeprav sta tudi

ti dve mesti in še prenekateri vaši v okolici vsaka zase tudi imeli svoj »pokop«.

Ze več kot dva meseca so se delavci živilskega kombinata Delamaris, od katerih izhaja letošnja pobuda za pustov pogreb, pripravljali na ta dogodek. Celo v Trst so hodili kupovat rekvizite, se kregali na meji s cariniki zaradi pokrival za godbo (možem na meji se je čudno zdelo, zakaj nenadoma toliko klobukov in so bili prepričani, da gre za »šverc«, dokler ni bila zadeva na splošno zadovoljstvo urejena) in spravljali skupaj kos za kosom potrebno opremo. Zadnji hip so se jim pridružili v pripravah tudi Gradbenikovci in uredili dva umetna satelita ali raketi, s katerima so vabili potem v sprevodu na obisk Lune. Večja raketa, »Urh« imenovana, je bila namenjena relaciji Izola—Mars, kot je pisalo na njej. In še je pisalo, da sprejemajo prijave za ta let, rezervacije pa na pokopališču.

Popoldne se je vil dolg sprevod

Volčji grad pri Komnu

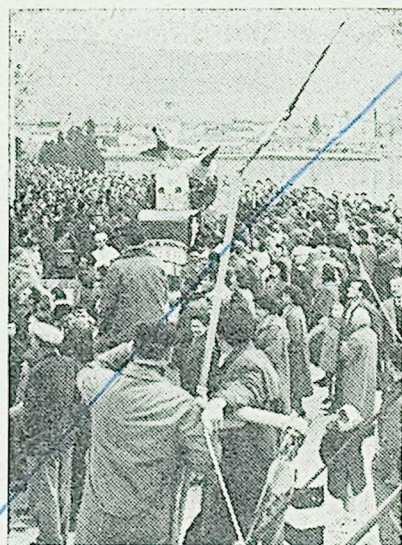
Popravila poti in sicer proti Velikemu dolu, proti Marivnikom skozi Petnike in skozi vas so tudi v načrtu dela osnovne organizacije SZDL v Volčjem gradu. Za vse te poti in ceste, ki jih je skupaj 3,5 km, bodo potrebovali veliko gramozu. Da bi prihranili mnogo truda in časa, bodo prosili za drobilec, ki ga bo Uprava komunalne dejavnosti letos poslala v Komen, kjer so predvidena večja dela. Pri vseh teh delih, kakor tudi pri popravilu pokopališkega zidu so člani SZDL pripravljali opraviti vsa nestrokovna dela prav tako, kakor so se izkazali že lansko leto pri razširitvi poti skozi vas in pri gradnji cementne plošče.

Tudi v Volčjem gradu bodo letos sprejeli v SZDL nove člane, posebno iz vrst mladine.

po vsej Izoli — nekaj tisoč ljudi je bilo v njem, drugi tisočji pa so bili v špalirju vse do pristanišča, kjer so bili ostanki pokojnega Pusta ali Kurenta ali Pobikarja — plemenitega Pusta, kakor so ga imenovali v Izoli, ob pretresljivem nagrobnem govoru in blagoslovih položeni k enoletnemu počitku.

Morda je bilo premalo mask, vsaj lepih in okusnih mask je primanjkovalo, morda bi lahko tej ali oni reči še očitali, da je bila slabo pripravljena, da se je morda razhajala s tem, kar bi nam bilo vsem všeč (bolj so ugajale maske častnikov se iz rajne Avstrije, malo ali nič pa zeleni lonci na glavah zelenih fašističnih oficirjev) — skratka, ves sprevod in na sploh vsa zadeva ni imela prave osti, družbene osti, marveč je bila le stihijaska prireditev zabave željnih ljudi. Morda bi bilo treba v prihodnje to pobudo usmeriti v prireditve, ki bi zaradi svoje lepote in prilagojenosti postala prava turistična atrakcija in ne le zabava za nekaj domačih ljudi. Predvsem bi bilo treba gledati na estetsko stran in povsem odstraniti neokusne in vulgarne maske, ki s svojo pojavo in obnašanjem motijo korektnost in dober vtis celotne prireditve.

Vsekakor je tradicionalno pustovanje v Izoli že toliko prišlo v navado, da bi ga bilo treba še razširiti in mu ob sodelovanju vseh pristojnih ljudi dati samo kulturnejši videz, pa bo naša Izola res postala jugoslovanska Nica.

Del pustnega spreveda v Izoli

Boris

kđaj bo katera snažila skupne prostore. Poravnalni svet bo predlagal občinskemu ljudskemu odboru, da dodeli eni družini drugo stanovanje. Toda sami veste, da trenutno stanovanj ni. Dotlej pa bodite strpnji.

Kmalu nato sta podpisala zapisnik o poravnavi.

Mož, ki je ženo spremljal na naroč, je dodal: »Ko smo prejeli vabilo poravnalnega sveta, skoraj nismo verjeli, da se bo zadeva tako končala. Sedaj pa vidim, da je tako vabilo boljše, kot položnica, ki jo pošlje sodišče ali pa advokat. Storiš bomo vse, da ne bo sledila še položnica, čeprav sporazumevanje ne bo lahko. Če pa ženam tako teče jezik, bo treba poskrbeti, da se zaposlijo.«

Po sledovih sanitarne inšpekcije

Gotovo ni naključje, da naletijo uslužbenci sanitarne inšpekcije ob svojih obhodih po trgovinah, gostilnah, skladiščih in drugih objektih na tako in na podobne, morda še pikrejše pripombe. Na žalost je pojmovanje vloge sanitarne inšpekcije še vedno preveč medlo, če že ne napačno. Naslednjih nekaj podatkov o uspehih sanitarnih delavcev v Sežani kar preveč prepričljivo govori, da postavljajo nekateri ljudje v proizvodilski, trgovski in gostinski mreži na prvo mesto dobiček, na drugo pa ljudsko zdravje. Naj takoj še dodamo, da gre včasih le za malomarnost, včasih pa tudi za tisti tipičen trgovski riziko: če bo šlo, bo šlo.

Deklaracija, registracija, datum proizvodnje in rok trajanja so podatki, ki morajo biti jasno razvidni s konzerv, steklenic itd. Predpis, ki to določa, nosi že starejši datum. Kljub temu pa prihajajo v promet iz raznih tovarnih konzervirana živila z zastaralo registracijo, brez datuma proizvodnje in brez oznabe roka trajanja. Takih živil ne bi smeli prodajati. Zgodi se tudi, da v inozemstvu zavrnejo živila zaradi neustrezne kakovosti (kemične ali bakteriološke) ali pa zaradi deformiranja konzerv in da grede tako živila na domač trg brez naknadnih oznak.

Razni živilski artikli bi morali imeti vtisnjen datum proizvodnje na pločevini. Največkrat pa je datum odčitljiv na etiketi in še to nečitljivo. Kako neodgovorno je tako ravnanje, pove podatek, da je sanitarna inšpekcija že naletela na konzerve, ki bodo proizvedene šele v januarju 1961 (!). Nekatera podjetja so tudi tako »napredna«, da pišejo datum proizvodnje v šifrah, ki jih ubogi potrošnik ne more razvozlati.

Ni naš namen navajati, katera pod-

jetja prednjačijo v navedenih pomanjkljivostih. Naj se potrošniki o tem sami prepričajo, kolikor bodo še naleteli na take primere potem, ko so uslužbenci sanitarne inšpekcije samo v Sežani, Divači in Senožečah izločili iz prometa in uničili za 68.526 dinarjev »vrednosti« konserviranega mesa, začimb, žvečilnega gumija, mlevskih izdelkov, paradižnikove meze itd. Zanimivo pa je to, da je ta ukrep sledil letnim inventuram, ki bi morale že pomesti s tako šaro.

Toda to še ni vse. Zaradi še drugih pomanjkljivosti, ki so v nasprotju s predpisi, je bilo vrnenih proizvajalcem za 109.320 dinarjev konserv rib, čajnega masla, vermutha, paradižnika, saharina itd. Nekaj primerov: Podjetje »Primorka« iz Umaga je dobavilo grosistu »Preskrba« Sežana okrog 420 kosov četrtkilogramске paradižnikove meze v pločevinskih dozah, ki so bile v zunanosti močno zarjavele. Proizvajalec je naknadno, to je po polnitvi, skušal z mehničnim sredstvom odstraniti sledove oksidacije (rje) tako, da so bile raze še lepo vidne. Verjetno pa tudi datum proizvodnje ni več ustrežal, saj je bil zbrisan s kovinskim predmetom, na njegovem mestu pa odtisnjen nov datum z gumijastim odtisom.

Tovarna mesnih izdelkov Postojna dobavi 164 kg pokvarjene mortadela, ki jo sanitarna inšpekcija po izvršeni analizi blokira. Zanimivo, da je tako usodo doživela tudi na Postojnskem. In kako tolmachi ti dve izjavi: »Hvala lepa, bodo vzeli pa drugi! — »Dajte mortadelo nazaj, bomo dali drugo! —? In še tretja izjava, ki jo je dal trgovski potnik tovarne KIK iz Kruševca neposredno preden je konzerva mesa zaradi bombiranja eksplodirala vpriču njega in uslužben-

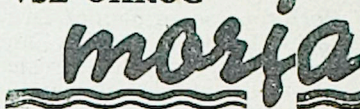

Zaključek »pogreba« je bil na Pristaniškem trgu v Izoli

kje so ladje

- P/1 »BIHAC« je 2. marca odplula iz Zelenice za Rotterdam, kamor prispe 16. marca
- M/1 »BLEDE« je v Norfolku, kjer naklada tovor
- M/1 »BOHINJ« je 8. marca odplula iz Kopra za ZDA
- M/1 »BOVEC« je v popravilu v Trstu
- P/1 »DUBROVNIK« je 4. marca odplula iz Rotterdamu
- M/1 »GORANKA« je 20. februarja odplula iz Mobite za Port Said
- M/1 »GORENJSKA« je 1. marca priplula v Piran, kjer je v Remontni ladjedelnici Splošne plovlbe v rednem popravilu
- P/1 »JUBLJANA« je 6. marca odplula iz Odesa s tovorom za Jugoslavijo
- M/1 »MARTIN KRPAN« je 4. marca odplula iz Dubrovnika za Džibuti
- M/1 »PIRAN« je 6. marca odplula z Reke s tovorom za Japonsko
- P/1 »POHORJE« je 9. marca prispela v Liverpool, kjer razklada
- P/1 »ROG« je na poti v Južno Afriko
- M/1 »TRBOVLJE« je na poti v Odeso
- P/1 »ZELENGORA« je 2. marca prispela v Jokohamo, kjer razklada.

VSE OKROG

Pomorstvo 1-1960

Petnajsti letnik naše velike mesečne revije POMORSTVO častno uvaja prva številka 1960. Oblikovno je ostala ista, velika osmerka, z naslovno stranjo v barvah. Prva številka prikazuje olje Ljuba Birce Motiv iz Luke. Notranja ureditev je nova, smotrnejša in bolj pregledna. Zajema vse panoge pomorstva od pomorskega šolstva do pomorskih znanosti in tehnike, od brodarstva do pomorskih nezdod, od meteorološke službe do radijske zveze pomorščakov z domovino itd. Ne manjka poročil o pomorskih dogodkih pri nas in po svetu, kakor tudi ne iz tujih vojnih mornaric in domače uprave pomorstva. Priložena sta, kot v zadnjih dveh letih, še Bilten Pomorstva in Vestnik Združenja pomorskega brodarstva jugoslavije. Vsebinsko obeh je tudi za nestrokovnjaka zelo zanimiva.

Prva številka pričinja s »Pogledom na razvoj naše trgovske mornarice v letu 1959 in njen rastoči pomen za gospodarski dvig naše socialistične skupnosti.« Več člankov je posvečenih 110-letnici Srednje pomorske šole v Bakru in 10-letnici Višje pomorske šole na Reki. Med pregledi, ki obravnavajo morsk promet v Trstu, sodobni razvoj morskih luk, svetovno tankersko mornarico in pod., je tudi slovensko poročilo KOPER-PIRAN v treh delih: Koprsko pristanišče ob zatonu 1959. Pristanišče Koper in Splošna plovlba ob novem letu 1960 s fotografijama m/1 ZELENGORA in m/1 GORANKA, last Splošne plovlbe.

Sledijo opisi tajfunov, avtomatičnih meteoroloških postaj in nesreč na Severnem morju. Tudi skupščina Jugoslovanskega združenja za pomorsko pravo, ki je bila 10. januarja na Reki, ima svoje mesto, prav tako pa tudi poročilo o uporabi novega cilindričnega olja na naših ladjah.

Obsežen je del, namenjen prispevkom in potopisom: Z VOJVODINO skozi Sueški prekop, Na novi progli ob zahodni obali Afrike, Or Reke do Singapura z opisom Cejlona (v prihodnji številki se ciklus zaključil), Levje mesto se zabava ter svojevrsni oris dr. Milana Senoe »Z VILO VELEBITA PO SREDOZEMSKEM MORJU«. Ob zaključku prikazuje v sliki in besedi »Umetniška dela na m/1 JUGOSLAVIJA njen kapitan Ivo Šiševič.

Povzetek važnejših člankov je v angleščini. Zvezek je bogato ilustriran in ima polnih 58 strani.

V. P.

Obračun postojnskega Aerokluba

V nedeljo dopoldne je bil v kinematografski dvorani redni letni občni zbor Aerokluba Postojna, ki so mu razen številnih predstavnikov družbenega in političnega življenja prisostvovali tudi zastopniki Letalske zveze Slovenije in okrajnega odbora Ljudske tehnike. Poročilo o klubiški dejavnosti v minulem delovnem obdobju je podal predsednik Juli-

jan Uhelj, ki se je v svojih pestrih izjavah dotaknil posebno pomembnosti letošnjega jubileja našega letalstva ter hkrati omenil plodove dolgotrajne prizadevnosti, dosežene z ogromnimi napori in žrtvami v klubu, ki sodi danes nedvomno med vodilne v Sloveniji. Aeroklub vsebuje trenutno v svojem sestavu motorna in jadrana letala, padala in drugo tehnično opremo v vrednosti nad 30.000.000 dinarjev. Poleg tega imajo postojnski letalci tudi primerno urejeno letališče z zidanim hangarjem in zgradbo, ki ju upravlja letalska šola. V zadnjih štirih letih je bilo izvršenih 4041 poletov s 434,17 urami letenja in 131 padalskimi skoki. Klub je razen omenjenih ugotovitev sodeloval v minulem letu, in sicer z uspehom tudi na številnih prireditvah, vzgojil je vrsto motornih in jadranskih pilotov in modelarjev. Program klubskega dela v letošnjem letu obsega pravno osnovnega tečaja građenj modelov, padalskih tečajev, razširitev propagande v okviru kluba ter različne manjše naloge, ki čakajo vodstvo pri njegovem nadaljnjem delu. Ob zaključku zbor je bil izvoljen nov 11-članski upravni in 3-članski nadzorni odbor.

I. V.

Napoved vremena

za čas od 11. do 18. marca 1960

Vlažni zrak, ki je prodril z Atlantika, je povzročil znatne padavine v Veliki Britaniji, Franciji, Zahodni Nemčiji, Belgiji, Nizozemski in Luksemburgu. Deževalo je tudi v Italiji in na Balkanskem polotoku, vendar manj in v krajših presledkih. Iz severne in vzhodne Evrope pa poročajo, da je te dni snežilo.

Prihodnji teden bo v naši državi nekaj hladnih dni z dežjem in snegom. Jugovzhodni veter bo začel Podonavje in Pomoravje, a v Primorju bo pihala burja. Konec tedna bo temperatura zraka nekoliko zrasta in v drugi polovici marca bodo prevladovali suhi dnevi.

Plakati, ki so v Izoli vabili na zaključno pustno prireditev

Tretja slika izpred poravnalnega sveta

Tretji narok. Prepir med sostanovalci.

Predsednik bere prijavo, ki jo je odstopilo okrajno sodišče, in zmaja z glavo. Nato odloži gosto popisano polo.

»Vtis imam, da gre za namerno nagajanje. Naj bo kakorkoli, svet ne bo ugotavljal krivde. Kdo je kriv, oziroma, cigava krivda je večja ali manjša, to vesta najbolje sama. Naša naloga je, da vaju skušamo spraviti.

»Ali bomo tudi uspeli, je odvisno od vaše dobre volje. Na dobro voljo pa vsekakor računamo.« je dejal in pogledal pred seboj ženo in moža, ki si vsak s svojo družino delita stanovanje.

»Ze od vsega začetka nisem želel, da se soseda strogo kaznuje. Zahtevam le, da imava z ženo enake pravice kot sostanovalec. Kopalnico in hodnik imamo v souporabi. Če želite, lahko pokažem odločbo. Moja želja je, da soseda opusti zmerjanje in kritike, ki niso utemeljeni. Moja žena, jo tudi zastopam, se tudi ne mara prepirati.«

»Tovariš predsednik, ali se vam ne zdi, da sta za prepir potrebna dva? Če bi hotela vse povedati? Voda... cunjce, razbita školjka... Zvonec ne dela več. Umazan parket na hodniku, ki ga čistim vsak drugi dan... olupki od pomaranč, pašta, fižol, riž! Nemogoče... Kopalnica je tako umazana, da se raje kopamo v kuhinji. Tudi jaz bi lahko mnogo napisala, ampak ne maram tožiti!«

»Kdaj se je to začelo?«

»To je zmeraj. Dežnik otrsajajo po kmetu... In še umazanija od kakega...«

»Ni res. Ne pijemo kave, ne jemo fižola, žena je ležala stirinajst dni, Zakaj me ne pokličete, ko nekaj ugotovite? Pa njihov pes in nočni mir... otroci...«

»Ponovno vaju opozarjam, da je naloga sveta, da vama pomaga spor poravnati. Najbolje je, če se napake priznajo in se v bodoče ne ponavljajo. Ni, da bi ponavljali vse očitke, ker bi ta pot pripeljala ponovno do sodišča ali vsaj do sodnika za prekrške. Tam pa bodo stroški. Če ste za to, lahko dosežemo isto brez stroškov.«

»Res je,« nadaljuje predsednikovo misel član sveta — »lahko se sporazumeta in vsak naj malce potrpi. Dajte vrstni red iščanja glede na število članov obeh družin. Bolje je, da se danes pogovorimo kot resni ljudje, kot pa da se stvar pogreva pred sodiščem.«

»Vse beležim... Na primer...«

»Kaj vse bi lahko jaz napisala...«

»Dovolj! Ali lahko trdite, da je vsega kriva samo sosedova žena?«

»Tega nisem nikoli trdila. Tudi ne vem, kdaj in kako je do tega prišlo. Pred leti sva bili prijateljci. Skupaj sva kuhali, skupaj sva hodili v trgovino... kot sestri.«

»Torej vidite, da je mogoče živeti miru in slogi? Predlagam, da porabite živce in da se sporazumete,

Portoroške žene

V Portorožu so se članice Društva žena že dolgo pripravljale, da bi čim lepše izvedle proslavitev Dneva žena ob velikem jubileju njegovega praznovanja. In tako so kot prvo prireditev v ta namen organizirale preteklo soboto v prostorih hotela »Palace« družabni večer s plesom, zabavnim programom in srečolovom. Posebno posrečena je bila izvedba »mistra«, ki so ga smele voliti samo ženske. Izvoljen je bil jugoslovanski generalni konzul v Trstu, Ziga Vodusek, ki se je med številnimi domačini in gosti iz drugih krajev slučajno udeležil prijetnega večera.

V torek, 8. marca, pa so portoroške žene ob sodelovanju raznih društev priredile v Ljudskem domu svečano akademijo z bogatim kulturno-umetniškim programom. Tudi ta prireditev je izredno lepo uspela.

Glavni uspeh letošnjega praznovanja Dneva žena pa je, da so portoroške žene v pripravah za praznovanje in v organiziranju izvedbe našle spet tesnejše stike in povezavo med seboj in so pritegnile k delu Društva žena tudi mnoge, ki doslej niso sodelovale.

Puimorske PRIREDITVE

KOPER — 18. marca ob 20. uri bo v gledališki dvorani Chopinov koncert. Izvajajo slušatelj Glasbene akademije iz Ljubljane.

DPD SVOBODA IZOLA

IZOLA — 12. marca ob 20. uri premiera Korenove drame: VOHUNKA 907.

Občinski ljudski odbor Postojna proda električno HISNO TELEFONSKO CENTRALO z 10 priključki znamke »Iskra« SATC 1/10. Interesenti si lahko ogledajo centralo na sedežu občinskega ljudskega odbora v Postojni vsak dan med uradnimi urami. Ponudbe poslati do 20. marca 1960.

TRGOVSKO PODJETJE »T O B A K« KOPER ZAPOSILI NA DELOVNO MESTO SKLADIŠNIKA PODJETJA, DVA KVALIFICIRANA TRGOVSKA DELAVCA S PRAKSO V TRGOVINI ALI SKLADIŠČU. PRIJAVE DOSTAVITI NA NASLOV PODJETJA NAJKASNEJE DO 25. APRILA 1960.

Avtoturistično podjetje »SLAVNIK« KOPER obvešča občinstvo, da je s 5. marcem 1960 spremenilo vozni red na avtobusni progi Koper—Dol kot sledi:

Odhod	14,20	19,45	K O P E R	Prihod	5,45	16,00
Prihod	15,15	20,30	D O L	Odhod	4,50	15,15

Mali oglasi

PLANICA 1960
Kompas Postojna organizira dva posebna vlaka na ogled tekmovalj, in sicer v soboto 26. za dijake in v nedeljo 27. marca za vse ostale. Ugoden vozni red za vse kraje ob progi Reka—Ljubljana. Prijave do 19. marca 1960.

PLANICA 1960
Posebni vlaki 26. in 27. marca 1960. Ugoden vozni red za vse kraje ob progi Reka—Postojna—Ljubljana. Prijave do 19. marca 1960.

KOMPAS POSTOJNA

DVO SOBNO stanovanje v centru Reke zamenjam za manjše v Koprju. Informacije pri Pegan, Budicinova 1, Koper.

Ko pridete v Trst, napravite zanimiv sprehod od avtobusne postaje po ulici Carducci in Ghega do ulice Cellini št. 2. Ne bo vam žal, kajti tam je znana manufakturna trgovina »MAGAZZINI ALLA STAZIONE« z bogato izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, po zmernih cenah in za vsak okus. Vaša pot bo plačana, ako obiščete »MAGAZZINI ALLA STAZIONE«, ulica Cellini 2, nekaj korakov od glavne postaje. Kdor pride s propustnico, ima poseben popust!

ZAMENJAM lepo komfortno garsonjero (80 točk) v Zagrebu (Ilica) in veliko enosobno stanovanje v centru Maribora za lepo večje stanovanje v Koprju. Stojilkovič Liljana, Koper, Kettejeva 12.

SUHE BOROVE, smrekove in hrastove deske proda Učakar, Piran. Vivantijeve ulice.

ODDAM opremljeno sobo takoj. Naslov v oglasnem oddelku Slovenskega Jadrana.

V KOPRU SEM IZGUBILA vžigalnik, drag spomin iz Holandije. Poštenega najditelja prosim, da ga vrne proti nagradi na upravo lista.

Kino

KOPER: 11., 12. in 13. marca ameriški film cinemascope ZELENI OGENJ, 14. marca sovjetski barvni film IDIOT, 15., 16. in 17. marca francoski barvni film cinemascope NESREČNIKI.

IZOLA: 11. marca norveški film DEVET ZIVLJENJ, 12. in 13. marca ameriški barvni film KOMU ZVONI, 14. in 15. marca madžarski film ZELEZNI CVET, 16. in 17. marca sovjetski barvni film IDIOT.

PIRAN: 11. in 12. marca jugoslovanski film VRNIL SE BOM, 13. in 14. marca jugoslovanski film CAMPO MAMULA, 15. marca angleški film NEPRICAKOVANA LJUBEZEN, 16. marca ameriški film MASCEVALCI, 17. in 18. marca ameriški barvni film Vistavision TROJE KREPKIH.

PORTOROŽ: 11. marca ameriški barvni film cinemascope CLOVEK, KI GA NIKOLI NI BILO, 12. in 13. marca angleški film NEPRICAKOVANA LJUBEZEN, 14. marca jugoslovanski film VRNIL SE BOM, 15. marca jugoslovanski film CAMPO MAMULA, 16. marca ameriški barvni film Vistavision TROJE KREPKIH, 17. marca ameriški film MASCEVALCI.

SKOFIJE: 12. marca ameriški barvni film SE TRI URE DO ODLOČITVE, 13. marca japonski film LJUDJE IZ TORPEDOVK, 17. marca ameriški barvni film KOMU ZVONI.

SMARJE: 12. marca japonski film LJUDJE IZ TORPEDOVK, 13. marca ameriški barvni film SE TRI URE DO ODLOČITVE, 16. marca ameriški barvni film KOMU ZVONI.

SEZANA: 12. in 13. marca italijanski film SENSO, 15. in 16. marca poljski film PEPEL IN DIAMANT, 17. in 18. marca angleški film OPERACIJA AMSTERDAM.

POSTOJNA: 12. in 13. marca ameriški barvni film cinemascope ZLOMLJENO KOPJE, 15. in 16. marca ameriški barvni film NALOGA MAJORJA LEXA, 17. in 18. marca jugoslovanski film POGON B.

PRESTRANEC: 13. marca ameriški film MODRI PAJCOLAN, 16. marca italijanski film SKODA, DA JE TAKA.

PIVKA: 12. in 13. marca jugoslovanski film CRNI BISERI, 16. in 17. marca angleški film ANDALUZIJSKA LJUBEZEN.

SAP TURIST LJUBLJANA POSLOVALNICA KOPER/PIRAN

prireja

v aprilu 1960 šestdnevni izlet z avtobusi in vlakom v Francijo na AZURNO OBALO z obiskom MILANA — GENOVE — NICE — CANNESA — MONTE CARLA. Za prvomajske praznike 1960 pa izlet z vlakom v RIM — NEAPELJ — POMPEJE — SORRENTO — CAPRI za 6 dni; izlet ima že tradicijo po vsej Sloveniji.

Vse potrebne informacije dobite v naših poslovalnicah — v Koprju, telefon 298 — v Piranu pa 51-12.

Radio KOPER

NEDELJA, 13. marca — 8.00 Domače novice — 8.05 Kmetijska oddaja: Vzreja goveje živine v obalnih KZ — Kako je s potrošnji umetnih gnojil? — Junija poteče natečaj za obnovo sadjarstva — Izkušnje drugih — 8.30 Z veselo pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Naša reportaža: Novo proti staremu v učilnicah — 9.15 Zabavni zvoki — 13.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Poročila — 15.10 Poje vokalni kvintet »Kranjčani« — 15.30 Igrajo orkestri Stanley Black, Arturo Mantovani in Wally Stott.

VSAK DAN je ob 7.15 in 7.40 Glasba za dobro jutro, vmes ob 7.30 Poročila. Poročila so še ob 13.30 in 15.00, ob 15.10 pa Zabavna glasba, vmes reklame.

PONEDELJEK, 14. marca — 13.40 Kmetijski nasveti: Kakšne koristi nam prinaša kooperacija — 13.45 Pisana paleta zabavne glasbe — 14.30 Sportni pregled — 14.40 Izbrane melodije — 15.20 J. Matelič-Ronjgov: »Otroci svega sveta«.

TOREK, 15. marca — 13.40 Kmetijska univerza: Posnemalne postaje —

Barba Vane pravi...

Oh, ta muhasti Vane. Menda ja ne bom začel, kot včasih Pavliha: pride kadar pride. Pa ne mislite, da me zato ni bilo, ker bi mi morda primanjkovalo gradiva. To ne, saj je grešnih kozlov še vedno dovolj po svetu in tudi v našem okraju jih ne manjka. Vzrok je bila čisto enostavna kraška gripa. Ta je bila kriva, da sem zamudil rok in da so moj kotichek že zasedli — oglasi.

Vidite, in se je nabralo toliko tega, da vseh zadevic danes glede na omejeni prostor niti ne bom mogel obdelati. Pustnih zanimivosti sploh ne štejem, ker bi bil za to premalo ves list.

Bil pa sem ondan v Piranu in sem slišal, kako se gospodinje pritožujejo, da so v vseh mesnicah namestili blagajničarke — zato, da bi se šle mesarje. Neka potrošnica je tudi zabavljala, ker je v Delikatessi kupila Gavrilovičovo jetrno pašeto za 120 dinarjev, hip nato pa je videla, da stane v Koloniale samo 100 dinarjev.

Da ne bi postal žrtev podobnega nesporazuma, sem jo rajši ubral v Izolo. Rad bi bil malo pomalical — mislite, da sem mogel v bližini avtobusne postaje? So se namreč spomnili gostinci in prav ženam pred nosom za njihov praznik začeli beliti lokale.

Kaže, da so tokrat bolj lokalni na vrsti, zato se zapodimo še v Sežano. Tamkaj imajo bojda zelo hudo in jezikavo blondinko za natakario. Ne samo, da so se čezno pritoževali pustni gostje, ki so morali po kavo iz Mahor-

13.50 Odlomki iz oper — 14.30 Sola in življenje: Mladi tehniki v Postojni — 14.50 Glasbena migracija 15.20 Narodne pesmi in ples iz raznih krajev Jugoslavije.

SREDA, 16. marca — 13.40 Kmetijski nasveti: Priprave pašnikov za pomladansko pašo — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Kulturni obzornik: Zapiski iz Brd — 14.40 Domače popevke — 15.20 20' lahke glasbe.

ČETRTEK, 17. marca — 13.40 Kmetijska univerza: Obdelava tal in njen pomen za sadjarsko proizvodnjo — 13.50 Trije Straussovi valčki — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci — 14.40 Glasba po željah — 15.20 Dalmatinske popevke.

PETEK, 18. marca — 13.40 Kmetijski nasveti: Setev hibridne koruze v kooperaciji — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Domače aktualnosti: Prelistali smo nekaj zaključnih računov — 14.40 Zbor Dunajskih dečkov — 15.20 Narodni ples.

SOBOTA, 19. marca — 13.40 Kmetijska univerza — 13.50 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Primorski tednik — 14.45 15' z orkestrom Armando Sciascia — 15.20 Valčki in polke.

čiča v kavarno Šport, če so je hoteli piti, marveč je prišlo tudi do dejanskega fizičnega obračuna med gostom Cvetom F. in bojevitom nakarico Sonjo, ki je toliko časa nagajala gostu (zaradi ostrižene glave, da je skočil čez mizo in hotel še njej populiti zlate laske, ki so na vso moč vihrali pod klofutami, za nameček pa je dobila še krepko »cebad«). Jaz bi rekel, da nima nihče prav, čeprav pa mislim, da je Sonja bolj sposobna za davčnega eksekutora nekje v Južni Afriki, kot pa za postrežljivo in vpludno natakario, kakršna bi morala pravzaprav biti. Upam vsaj, da mi postojne in odkrite besede ni zamerila, če količkaj samokritično oceni svoje obnašanje.

Našo metropolo sem prihranil za konec, da lahko sporočim vsem skupaj pozdrave prijatelja Žirafe in njegove napotke za ureditev mesta pred bližnjo turistično sezono. Prijatelj meni, da bi bilo treba zamenjati vse dotrajane žarnice javne razsvetljave, pa pobrati in pospraviti vse smeti in pomije med podrtinami starih koprskih hiš, počistiti javna stranišča in tista po nekaterih »boljših« lokalih, in podobno. Hkrati priporoča, naj bi po tistih hišah in vežah, ki ne premorejo lastnih zabojev za smeti, smetarji postavili svoje visoke lonce s pokrivali. Dalje naj bi uredili pešpoti, zlasti v Semeđelo ker zdaj ženske pete (kakršna je moda) trajajo le dve dvosmerni hoji. Dalje — in tako dalje, le do prihodnjic! Lepo nozdravljeni!

Vaš Vane

»Sveta nebesa!« je klical McCan v smrtnem strahu. »Vse nebo je polno sonc.«

In to je bilo res. Naj so se ozrli kamorkoli, povsod so se tvorila nova sonca. Neznosen svet gorečega neba jih je slepil, da niso mogli več gledati.

McCan je od presenečenja in nenadnih bolečin kar zalajal. »Nekaj me je picilo!« je vzkliknil in znova zatulil kot volk.

Potem je kriknila Labiskwee in tedaj je tudi Dimaç začutil na svojem licu bodljaj, tako mrzel, da je žgal kakor jedkovina. Spomnil se je, kako je, plavajoč v slavnem morju, bil opečen od strupenih vlaken portugalskih bojnih ladij. Občutek je bil tako podoben, da si je kar nezavedno obrisal lice, da bi odstranil pekočo snov, ki je ni bilo.

Tedaj je počil strel, čudno zamolkel. Spodaj na strmini so bili mladi lovci, ki so, stoječ na smučeh, začeli streljati nanje.

»Na tla!« je ukazal Dimaç. »Plezajmo proti vrhu, hitro! Takoj bomo čez rob. Oni so četrt milje pod nami in ko se obrnemo po drugi strani navzdol, bomo takoj nekoliko milj pred njimi.«

Narazen drug od drugega so se vrgli na tla in plezali navzgor. Ves čas so čutili pekoče bodljaje ozračja. Zamolki strelji pušk so jim čudno odmevali v ušesih.

»Hvala bogu,« je hropčeval Dimaç deklici, »da so štiri puške muškete in samo ena vinčestrovka. Razen tega jim ta sonca kvarijo cilj. Oči jih varajo. Krogle frče sto čevljev proč od nas.«

»Njihovo streljanje izraža jezo mojega očeta,« je rekla

Labiskwee. »Ukazal jim je, da naj streljajo na nas brez usmiljenja.«

»Kako čuden je tvoj glas,« je dejal Dimaç. »Zdi se mi, kakor da prihaja od nekod daleč.«

»Zakrij si usta!« je nenadoma vzkliknila Labiskwee. »Ne govori. Jaz vem, kaj je. Zakrij si usta z rokavom, tako, in ne govori!«

McCan je prvi padel in se le s težavo zopet spravil pokonci. Nato so padali na tla vsi trije. Vstajali so, padali in se plazili naprej, dokler niso dosegli vrha. Volja je premagala odpor mišic. Niso vedeli, kaj jim je. Kakor težka mōra je ležalo nekaj na njihovih telesih in jih tiščalo k tlom, da so se težko gibali. Na vrhu roba so se ozrli nazaj in opazili zasledovalce, ki so padali in se spotikali, ko so plezali navzgor za njimi.

»Nikdar ne bodo dospeli do sem,« je rekla Labiskwee. »To je — bela smrt. Poznam jo, čeprav je še nisem videla. Slišala sem stare moše, ki so pripovedovali o njej. Kmalu bo prišla megla — take vrste megla, kakršne nisi še nikdar videl. Prav nič ni podobna navadni megli. Le malo jih je videlo tako meglo in ostalo živih.«

Iz ust McCana so prišli hripavi in hropčevi glasovi, kakor da bi ga kdo davil.

»Imej usta zakrita,« je ukazal Dimaç.

Čudno svetlobno bliskanje okoli njih je povzročilo, da se je Dimaç ozrl navzgor proti nešteitim soncem. Sonca so trepetala in se meglila. Zrak je bil poln mikroskopsko majhnih ognjenih isker. Bližnji vrhovi so izginali v čudni megli. Zasledovalci, ki so vztrajno prihajali bliže in bliže, so bili tudi že izginiti v tej megli. McCan se je zgrudil na tla in si, čepeč na svojih smučeh, tiščal z rokami usta in oči.

»Vstani! Naprej,« je ukazal Dimaç.

»Ne morem,« je tožil oni.

Njegovo telo se je začelo gibati kakor nihalo. Dimaç se mu je počasi bližal, kajti tudi njegovega telesa se je prijel neka čudna lenoba, ki ga je tako težila, da se je komaj premikal. Vendar pa je z velikim zadovoljstvom ugotovil, da je glava še bistra. Le telo je bilo prizadeto. »Fusti ga tam,« je zamrmrala Labiskwee hripavo. Toda Dimaç je vztrajal. Posrečilo se mu je spraviti

Z OBČNEGA ZBORA TVD PARTIZAN V SEŽANI

Raste naj tudi TVD Partizan!

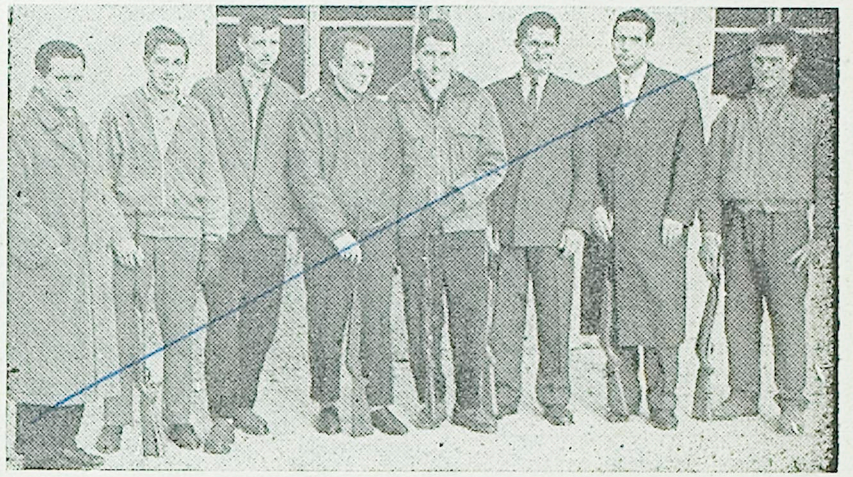
TVD Partizan Sežana je te dni predal svoje delo v preteklem letu. Povprečno število telovadcev znaša 304 in niha v posameznih mesecih med 154 in 241. Najvišja udeležba na vajah je bila zabeležena v decembru, najnižja pa v juniju. Pri tem nista vsleta julij in avgust, ko ni bilo redne telovadbe in so samo mladinci vadili košarko, mladinke pa odbojko.

Lani je bila cela vrsta prireditev: v januarju srečanje v odbojki z žensko in moško vrsto TVD Partizan Divača, v februarju pokalni turnir Košarkarskega centra Postojna, na katerem doseže Sežana 5. mesto, v kvalifikacijskem turnirju v košarki za republiško prvenstvo v marcu je Sežana na 2. mestu (Postojna na 1., Piran na 3. mestu), v aprilu so občinske tekme za pionirje in pionirke v igri med štirimi ognji, na katerih sodeluje samo Divača, dalje tekme v odbojki za severni del okraja (Divača, Jelsane, Sežana), tekme v odbojki s Kurilnico Divača v okviru 40-letnice ZKJ, okrajno prvenstvo v odbojki v Kopru, na katerem osvaja mladinke I. mesto, in košarkarska tekma z Izolo, na kateri zmaga Izola, tekme v pionirskem mnogoboju za severni del okraja, na kateri sodelujejo dve moški in dve ženski vrsti iz

Sežane in moška vrsta iz Ilirske Bistrice in končno sodelovanje okoli 300 tekačev pri štafeti mladosti; v maju se 5 mladink, 5 članic in 5 članov udeležijo pohoda ob žici okupirane Ljubljane, košarkarji igrajo v ligi z mladinci iz Postojne v Postojni, z Ilirsko Bistrico v Sežani in s Piranom v Piranu, mladinke dosežejo v republiških tekmah v odbojki v Mariboru 3. mesto (za Rušami in Novo Gorico), na okrajnem tekmovanju v mnogoboju na orodju za severni del okraja tekmuje vrsta članic v nižjem oddelku; v juniju je telovadni nastop v obliki akademije, na katerem nastopi 108 telovadcev z 18 tečkami pred 320 gledalci; na največji telesno-vzgojni prireditvi, t. j. na II. zletu Partizana v Beogradu sodeluje po 8 pionirjev in pionirk ter po 8 mladinc in članic — v vajah na švedski klopi dosežejo pionirji odlično oceno in prejmejo zato zlato plaketo, pionirke v vajah s strakovi pa oceno prav dobro; na republiških tekmah v vajah na orodju junija v Ljubljani dosežejo članice zavidljive rezultate, zelo dobro pa se izkazuje tudi pionirke v mnogoboju; pester je program tekem v odbojki in namiznem tenisu z različnimi telovadnimi skupinami podjetji za proslavo občinskega praznika 28. avgusta, že naslednjega dne pa se košarkarji srečajo z Izolo v Izoli; v septembru tekmujejo košarkarji z Ilirsko Bistrico, Kopro, Piranom in Postojno; oktobra so občinske tekme v atletiki; po 4 mladinci in mladinke se udeležijo septembra tekme v atletiki v Kopru; na zaključni prireditvi 14. decembra doma sodeluje 130 telovadcev pred 350 gledalci.

izjemami — in tudi sindikalnih podružnic do telesne vzgoje vse preveč mladen. Med mnogimi sklepi 12 sej agilnega upravnega odbora je zanimiva odločitev, da se dvorana ne bo več dajala v netelovadne namene, kar bo morda imelo tudi negativne posledice, vendar pa bodo koristile večje.

Sežana raste in rasti bi moralo tudi TVD Partizan. S to željo in z željami, ki so jih na občnem zboru izrekli zastopniki Okrajne zveze TVD Partizan Koper, Občinskega komiteja ZKS, Občinskega odbora SZDL ter raznih društev in organizacij, je sežanski Partizan stopil v novo delovno leto.

Postojnski strelci — tekmovalci za »Zlato puščico«

Strelska tekmovanja na Postojnskem

Pred nedavnim je tekmovalo v Postojni vseh 11 strelskih družin iz območja občine. Občinskega tekmovanja so se lahko udeležili samo tisti strelci, ki so dosegli

od 400 možnih točk 280 krogov. Tako je nastopilo 50 strelcev. 19 tekmovalcev, ki so presežili 320 točk, ima pravico, da se udeležijo okrajnega tekmovanja, ki bo v

zadnjih dneh meseca maja v Kopru. Strelci, ki bodo na tem tekmovanju dosegli več kot 340 točk, bodo lahko pozneje nastopili na republiškem tekmovanju.

Med najboljšimi strelci sta bila Amar Krivic, član SD »Gozdar« Postojna (353 točk) in Andrej Mikoletič, član SD »Center« Postojna (349 točk). Na občinskem tekmovanju so se prav dobro odrezali tudi strelci iz Planine. Njihov upravni odbor zasluži vso pohvalo, saj je uspel v izredno kratkem času izvežbati zelo dobre strelce.

V prijateljski odbojarski tekmi je reprezentanca gozdarskega šolskega centra premagala Gimnazijo s 3:1.

Košarkarji Postojne so minuli torek v prijateljskem srečanju igrali neodločeno z ustrezno ekipo Gozdarske srednje šole — 40:40 (24:26). Pred okrog 100 gledalci sta srečanje dokaj slabo vodila Markovič in Jurca iz Postojne.

Postojna: Bajc 8, Jošt 7, Lipovž 7, Blasizzo 2, Jordan 2, Mejak 6, Tavčar 2, Rebec, Molk, Pelaskier. GSS: Bogataj 11, Rojs 17, Slapničar 5, Zupanek 5, Inocente, Velušček, Znidaršič, Suštar.

SPORTNO SREČANJE DIJAKOV

V počastitev 13. obletnice obstoja Pomorske srednje šole v Piranu je bilo 5. marca športno srečanje med dijaki Pomorske srednje šole, Ribiške šole iz Pirana in Industrijsko-kovinarske šole iz Kopra. Proti pričakovanju so v vseh tekmovanjih — nogomet, rokomet, namizni tenis in šah — dosegli najboljše uspehe Koprčani, saj so osvojili 18 točk, tekmovalci PSS 14 točk in tekmovalci Ribiške šole 5 točk. Tako so Koprčani osvojili prehodni pokal aktiva LMS Pomorske srednje šole v Piranu. HM

Postojnski šahist Janko Marinšič, ki je zastopal koprski okraj na nedeljskem prvenstvu gluhih Slovencev v Ljubljani, je v izredni konkurenci zasedel med 13 nastopajočimi odlično četrto mesto, kar predstavlja za mladega gluhega Postojnčana vsekakor pomemben uspeh.

Gornji podatki zgovorno kažejo razgibano življenje društva.

In še nekaj društvenih problemov. Res je, da se del mladine po končani šolski obveznosti odseli v razne poklice ali šole, vendar so tudi taki, ki se v tej dobi iznevevijo telesni vzgoji, čeprav ostanejo v bližini lepega telovadnega doma. Morda bi k odpravi tega pojava pomagala ureditev telovadišča ob domu. Društvo je že prejelo v ta namen osem sto tisoč dinarjev, izdelujejo se tudi načrti in vse kaže, da bo moč z deli začeti še letos. Seveda bodo člani in ljubitelji telesne vzgoje pomagali s prostovoljnimi delom.

Med letom je bilo več sprememb v prednjaškem zboru, kar je v določeni meri hromilo redno delo. Kljub temu se je kar 11 članov zbora udeležilo raznih republiških tečajev.

Prej ali slej bo treba tudi prebiti je odnos uprav podjetij — z redkimi led med podjetji in Partizanom. Zal

Gerželj premagal Habiča

V štirinajstem kolu šahovskega turnirja za prvenstvo Kopra je Gerželj kot črni nepričakovano premagal Habiča. S tem porazom je Habič izgubil vse možnosti za osvojitve prvega mesta, medtem ko je Gerželj zdaj glavni favorit za drugo mesto, teoretične možnosti pa ima celo za prvo.

V partiji s Habičem se je Gerželj v španki odločil za klasično varianto. Habič je napravil napačen koncept: namesto da bi

blokiral damsko krilo in začel z neposrednim napadom na črnega kralja, se je spuščal na damskem krilu v zaplete in izgubil dva kmeta. Gerželj je svojo materialno premoč z lahkoto realiziral.

V drugih partijah štirinajstega kola je Zavec premagal Piriha, Omladič pa Svetino. Druge partije so bile odložene.

Še nekaj izidov prekinjenih in odloženih partij: Habič—Cvitkovič 1:0, Furlan—Omladič 0:1, Verk—Jevnikar 0:1, Pirih—Jeruc 1:0, Svetina—Furlan 1:0 in Jevnikar—Olup 1:0.

Dva kola pred koncem je stanje: Omladič 10 (1), Habič 8 in pol (1), Kovač 7 (4), Zavec 7 (3), Gerželj 6 in pol (4), Verk 6 (3) in Jevnikar 5 in pol (3).

SPORT V POSTOJNI

Na nedeljski skupščini balinarskega kluba »Soviče« so ugotovili znaten porast v kvaliteti, vzlic temu, da klub obstaja šele leto dni. Minulo leto so se člani kluba udeležili z uspehom številnih tekmovanj, posebno na turnirju v Sežani, ki ga je v okviru vsešportnih tekmovanj priredil OSS v Kopru, kjer so zasedli prvo mesto in s tem osvojili pokal. Dejavnost v letošnjem letu bo v glavnih oblikih slonela na prizadevanjih za ureditev nekaterih pomanjkljivosti na balnišču, ter sodelovanje članov pri gradnji sodobnega štiristeznega kegljišča v Postojni, ki naj bi bil v sestavu osrednjega športnega stadiona.

V prijateljskem odbojarskem srečanju je reprezentanca Gozdarske srednje šole premagala ustrezno vrsto postojnske Garnizije s 3:2.

TRENERSKI TEČAJ V KOPRU

V Kopru pripravljajo tridnevni tečaj za perspektivne nogometne trenerje. Udeležili se ga bodo vsi klubi okraja z najmanj dvema predstavnikoma. Prav bi bilo, da bi poslali na tečaj izkušene starejše nogometaše, ki so že prenehali ali še nameravajo prenehati z aktivno igro. Po končanem tečaju bodo najboljše udeležence poslali na nadaljevalni tečaj.

OBISK PRI KOŠARKARJIH V POSTOJNI

Za prihodnost veliki uspehi

Postojnski košarkarji so sicer po odhodu iz I. slovenske republiške lige znatno popustili, kar je bilo zlasti vidno na neuspehu, doseženem na tradicionalnem zimskem košarkarskem turnirju v Sežani, kjer so v odločilnem srečanju za prvo mesto zamudili idealno priložnost, da tretjič zaporedoma postanejo zimski prvaki koprškega okraja. Toda tokrat jim je Ilirska Bistrica prestrigla perut in Postojnčani so se vzlic prvotnim željam in nameri, da ponovno osvojijo prehodni pokal prireditelja, morali zadovoljiti z drugim mestom. Pripomniti moramo, da je zaradi odhoda nekaterih igralcev v JLA postala vrzel med košarkarji še znatnejša, tako da je bilo moštvo pravzaprav jedro mladih igralcev, med katere so pristopili tudi nekateri posamezniki iz gozdarskega centra.

Neposredno po prvem letošnjem srečanju postojnskih košarkarjev na domačem terenu smo zaprosili sedanjega trenerja in kapetana moštva Pavla Bajca za krajši razgovor za naš list pred začetkom spomladanskega dela prvenstvenih nastopov v II.

Te dni je tudi v teku prvenstvo središča gozdarskih šol Slovenije v šahu. Dosedanja srečanja so se končala z naslednjimi izidi: III. letnik: I. letnik 3:2, II. V. 3:2, I. logarji 3,5:1,5, III. logarji 3,5:1,5 in II. logarji 3:2. Po nepopolnem drugem kolu vodi na tabeli III. letnik s 6,5 točke pred II. letnikom 5,6 t., I. letnikom s 5,5 točke in logarji s 5 točkami. I. V.

republiški ligi, kjer bosta mimo Postojne zastopala Prilorsko še Koper in Ilirska Bistrica.

»Kako so potekale priprave moštva za spomladansko sezono in nastop v II. slovenski ligi?«

»Dejanskih priprav pravzaprav naše moštvo ni imelo, razen če pri vsem tem omenim, da smo imeli v decembru le tri treninge, ter razen udeležbe na tradicionalnem turnirju v Sežani ne bi mogli govoriti o kakih posebnih pripravah moštva. Šele pred dnevi smo se v srečanju s košarkarji Gozdarske srednje šole prvič v letošnji sezoni predstavili domačemu športnemu občinstvu in sicer v nepopolni zasedbi.«

»Kateri igralec bodo zastopali klubске barve v prvenstvu?«

»Upam, da bo moštvo po prihodu treh stalnih igralcev Igaškega moštva iz JLA — Vižina, Miklavčiča in Jordana — vsaj za sedaj popolno, saj imamo trenutno na razpolago nas enje igralce, ki pridejo v poštev pri sestavi moštva za nastop v prvenstvu: Makaroviča, Jošta, Blasizza, Lipovža, Jurco, Pelaskiera, Turka, Inocenta, Mejaka, Zmaka in Tavčarja ter košarkarje iz Gozdarske srednje šole — Bogataja, Rojsa, Slapničarja in Veluščka.«

»Kdo so po vašem mnenju favoriti prvenstva?«

»Po zadnjih igrah sodeč nedvomno ljubljanska Ilirija, ki je za II. republiško ligo odlično moštvo, kar potrjujejo tudi njeni uspehi, ki jih je

GOSTOVANJE TOMOSA V LJUBLJANI

Tesna poraza obeh moštev

Nogometaši Tomosa so v nedeljo gostovali v Ljubljani, kjer so igrali povratno tekmo z Graficarjem. Mladinci pa so se pomerili z Odredom.

Prvo moštvo je izgubilo z 1:2 (1:2). Koprčani so igrali precej bolje kakor na prvi tekmi v Kopru. Igra je bila povsem enakovredna, imeli pa smo občutek, da je prvi gol za domačine padel iz ofsajda.

Najboljši igralec v koprskem moštvu je bil Pogačnik, ki je tudi dosegel častni gol. V obrambi

pa se je odlikoval Forti. Slaba sta bila tokrat Papec in Furlanič. Zlasti slednji je vse preveč zadrževal žogo in zaviral akcije napada. Tako se je Kopru izmuznil neodločen rezultat ali pa celo zmaga.

V nedeljo bo koprsko moštvo nastopilo zadnjič v popolnem sestavu. K vojakom gredo namreč Medica, Forti in vratar Hrvatini. Vsekakor bo to precejšnja vrzel za obrambo Tomosa.

V mladinski tekmi med Tomosom in Odredom so zmagali domačini s 3:2 (3:0). V prvem polčasu se Koprčani niso znašli na blatnem terenu. Toda bolj ko se je bližal konec, bolj je prihajala do veljave odlična kondicija Tomosa in le malo je manjkalo, da niso gostje dosegli neodločen izid. Treba pa je povedati, da so Koprčani nastopili brez treh najboljših igralcev, ker so oboleli za gripo.

V moštvu sta bila najboljša Favento v obrambi in Valdevit v napadu.

NAMIZNI TENIS

Uspeh Koprčanov v Idriji

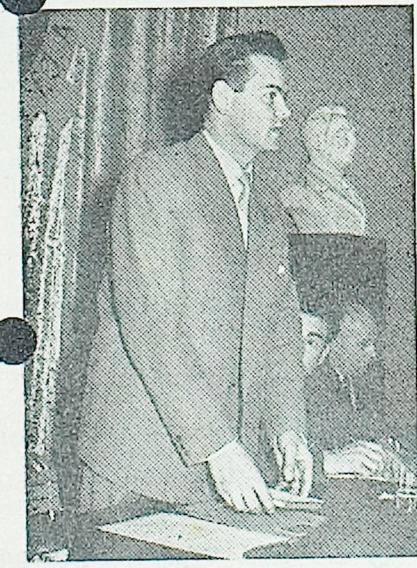
V soboto in nedeljo je bil v Idriji propagandni namiznoteniški turnir, ki so se ga razen prilorskih moštev udeležili še člani ljubljanske namiznoteniške podzveze. V soboto je bil na sporedu ekipni turnir z udeležbo Kopra, Idrije, Nove Gorice, Logatca, Borovnice in Vrhnike. Koper je nastopil z mladimi igralci (Mahne, Korošec, Toni in Zelezinger), ki so prepričljivo osvojili prvo mesto. Logatce so premagali s 5:4, Novo Gorico s 5:2, vse druge dvojboje pa so odločili s 5:0 v svojo korist. Drugo mesto je nepričakovano zasedla Idrija, tretji pa so bili Novogoričani.

Na turnirju posameznikov pa

je v mladinski konkurenci zmagal Gruden iz Ljubljane, ki je nepričakovano premagal slovenskega mladinskega prvaka Vecka iz Hrastnika z 2:1. Koprčan Korošec je zasedel sedmo mesto.

V članski konkurenci je zmagal Vecko, Korošec je bil peti, Idričan Bazile sedmi. Mahne pa osmi. Med mladinskimi dvojicami sta Idričana Mažnec in Bazile zasedla četrto mesto.

Turnirja se je udeležilo 11 ekip z nad 70 igralci. Domačini so poskrbeli za vzorno organizacijo. Vsekakor bo imela ta prireditev močan vpliv na nadaljnji razvoj namiznega tenisa v Idriji.

Predsednik Avto-moto društva Koper Z. Polh bere poročilo na občnem zboru društva

Nekaj podatkov o koprskem okraju

Koprski okraj meri 2013,5 km² (približno toliko meri tudi država Luxemburg), ima 419 naselij, 235 katastrskih občin in 673.771 parcel. Prebivalcev ima 110.472, od tega 54.538 moških in 55.934 žensk. Na enem kvadratnem kilometru živi povprečno 54,8 prebivalca, kar je

zaradi kraškega predela pod republiškim povprečjem, ki je 75 in vendar nad državnim povprečjem, ki znaša 46 prebivalcev na 1 km². Najbolj gosto naseljena občina je koprška, kjer živi 29.205 prebivalcev ali 106,6 na 1 km². V našem okraju sta dva rudnika, 27 industrijskih podjetij, 206 obrtnih podjetij in delavnic družbenega sektorja ter 600 obrtnih delavnic zasebnega sektorja. Čeravno velja naš okraj za »puščavski« del LR Slovenije, vendar pokriva 737,06 km² gozd, nerodovitnega zemljišča je pa vsega skupaj le 84,72 km².

Kaj menite, katera gospodarska panoga preživlja največ prebivalcev našega okraja? Težko bi uganili. Od 32.296 ljudi, ki so zaposleni, jih dela v industriji 9.707, na drugem mestu je promet, ki reže kruh 3.870 ljudem, s kmetijstvom se pa ukvarja le 2.127 ljudi (v ta statistični pregled so vrčunani le tisti ljudje, ki so socialno zavarovani). V OLO Koper je 173 šol, ki jih obiskuje 17.080 učencev (skoraj 16 odstotkov vsega prebivalstva), te učence pa poučuje 745 učiteljev in profesorjev. Med slovenskimi je tudi 10 italijanskih šol s 326 učenci.

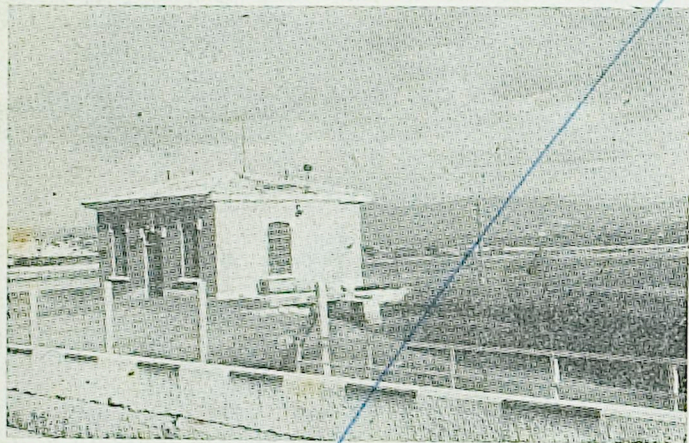
Koprski okraj sodi med tista področja Slovenije, ki porabijo najmanj električne energije. Povprečje na prebivalca je 445 kWh, slovensko povprečje pa 1.090 kWh.

IZ KONJSKEGA HLEVA — KINO

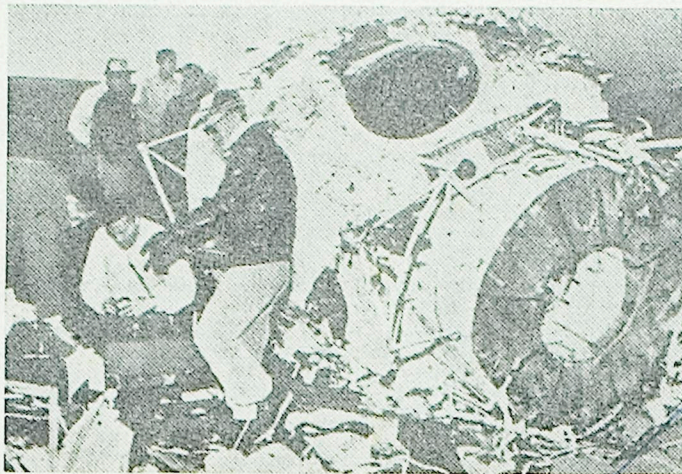
Ena izmed najbolj neokusnih »palač« v Postojni je prav gotovo mestna kino dvorana. V času poštne kočije je bila v njej konjušnica poštne postaje. Kakor hitro je prišla konjska pošta »iz mode«, so zgradbo preuredili. Iz konjušnice so napravili kino dvorano; če je še pred nedavnim zaudarjala po poštnih kljusetih, pa diši danes po kavbojskih konjih in kavbojskem smodniku.

SOL IN PREMAG

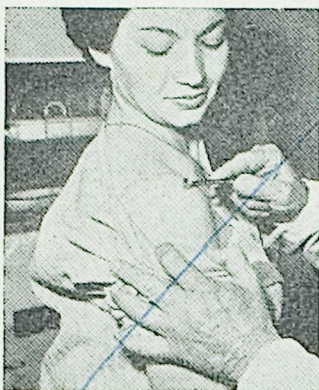
Ali moreta imeti dve stvari manj skupnega, kakor ga imata lahko premag in sol? In vendar imata v koprskem okraju nekakšno daljno sorodstvo, četudi v čudnem kolenu. Pri nas namreč proizvajamo na leto prav toliko premoga kakor soli, od 24.000 do 26.000 ton.

Malo jih je, ki ne bi poznali na videz nepomembne stavbe ob cesti med Koprno in Semedelo. To je vodna črpalka. Zgradili so jo že leta 1904 in črpa vodo iz kanala, ki leži približno dva metra pod vodno gladino. Črpalka ne dela neprekinjeno, marveč le ob močnem deževju ali visoki plimi. V lanskem novembru in decembru, ko je bilo skoraj brez prestanka, so dvignili s črpalke (dva stroja) 1.121.040.000 litrov vode iz kanala na Bonifiki nazaj v morje. »Pumpac« je torej v tem času opravila delo, za katero bi bili potrebni milijoni konjskih sil.

Američana Malcolm Ross in Charles B. Moore sta se dvignila s posebnim balonom 26 tisoč metrov visoko, da bi laže s te bližine fotografirala Venero. Pri povratku in pristajanju sta imela smolo, da sta komaj odnesla živi glavi (na sliki: polomljena balonska gondola). Toda poskus je menda uspel — bodja se iz posnetih spektrogramov jasno vidi, da Venero obdaja vodna para po čemer bi se dalo sklepati, da je na Veneri življenje.

Na podlagi starih kitajskih izkušenj je italijanski zdravnik dr. Pietro Orlandini iznašel poseben postopek za zdravljenje reumatizma, ishiasa, astme in glavobola. S posebno naravo (na sliki) je treba večkrat na dan masirati boleča mesta na telesu, nakaž bolečina baje zanesljivo izgine.

AVTOMATIZIRANO NAFTNO POLJE

V Uzbekistanu je začel obratovati prvi popolnoma avtomatizirani naftonosni revir na svetu. Z dispečerskega pulta je moč iz daljave upravljati črpanje nafte iz 1055 vrtin. Dispečer upravlja svoje delo s pritiskom na gumb. Delo na 150 do 200 vrtinah kontrolira en sam delavec.

TOVARNE NA PROSTEM

Znani sovjetski strokovnjak na področju avtomatizacije prof. Aleksander Lerner meni, da bodo zaradi popolne avtomatizacije industrijske proizvodnje tovarniške zgradbe povsem nepotrebne. Dragocene stroje bo lahko pred vsemi muhavostmi vremena varovala preprosta streha in barva, ki ščiti kovino pred rjavenjem. Profesor je dejal, da to ni stvar daljne prihodnosti, marveč da v Sovjetski zvezi obratuje na ta način že nekaj termoelektrarn.

NEPROBOJNA OKNA

Pred nedavnim so odkrili v Veliki Britaniji novo vrsto prozornega materiala za okna. To je plastična plošča, ki je pripravljena iz polietilena. Posebnost te prozorne snovi je, da je bolj odporna na udarce od stekla, da ne propušča vlage, da propušča ultravijolično svetlobo in da se ne razbije. Če jo zadene udarec, se samo upogne in takoj nato zravnava.

ATOMSKI KRUH

V francoskem atomskem laboratoriju za konserviranje hrane s pomočjo žarčenja v Saclayu so pred nedavnim priredili poskušnjo, na katero so povabili tudi strokovnjake za dietetiko. Ugotovili so, da je hrana, ki so jo nekaj časa žarčili z radijem, obržala svoj okus in vse svoje hranilne kakovosti. Kaže, da bo hladnikom kmalu odklenkalo in da jih bodo zamenjali »atomniki«.

Opičji dreser Alfred Smith v cirkusu Knie je prišel na misel, ko je nekoč obiskal neko zabavo v Münchenu, da bi našel tudi svoje varovance podobnega obnašanja, kot ga imajo ljudje na zabavnih prireditvah. Če mu je uspelo, kar presodite sami, ko boste pogledali gornjo sliko.

Jezična proteza

Pred nedavnim je zasedal v Kölnu Inštitut za pedagoško zdravljenje. Na njem je prikazal pedagog za zdravljenje govora Hubert Wolks protezo, ki zamenjuje jezik. Proteza je napravljena iz plastične mase in ima obliko jezika v položaju za izgovor samoglasnika »a«. Pričvrstijo jo je moč za zobe v spodnji čeljusti. H. Wolks je predvajal tudi

magnetofonske posnetke vora nekoga pacienta s tezo in brez nje. Med tem ko je bil njegov govor brez jezika podoben zamolkemu lajanju, je lahko z umetnim jezikom artikuliral vse samoglasnike in skoraj vse soglasnike. S to pripravo se je moč naučiti govoriti v pičlih sedmih urah. Seveda je ta izum izval velik zanimanje med znanstveniki, še večje pa med vsemi tistimi ljudmi, ki so zaradi boleznih ali kakšnega drugega nesrečnega naključja izgubili jezik.

KJE PRISTATI?

Znani ameriški geolog dr. A. Mason je izjavil, da ameriški znanstveniki intenzivno proučujejo Lunino površino, da bi našli najprimernejši kraj, kjer naj bi pristala raketna ladja s človeško posadko. Ameriški znanstvenik je nadalje dejal, da so prvi del proučevanja že uspešno dokončali. Podatki, ki so jih dobili, bodo omogočili ameriški vesoljski ladji, da bo varno in z najmanjšim tveganjem pristala na našem »pesniškem« spremljevalcu.

»ŽIG SRAMOTE«

ZA PIJANE ŠOFERJE

Član britanskega Spodnjega doma Robert Mathew je predlagal zakonski osnutek, po katerem naj bi označili avtomobile vseh tistih oseb, ki so bile kaznovane zaradi »sofiranja« v okajenem stanju, z veliko in upadljivo oznako rumeno-črne barve. R. Mathew meni, naj bi bil ta »žig sramote« opozorilo vsem tistim, ki so nagajali pijati.

MEHANIZIRAN JEZIKOSLOVEC

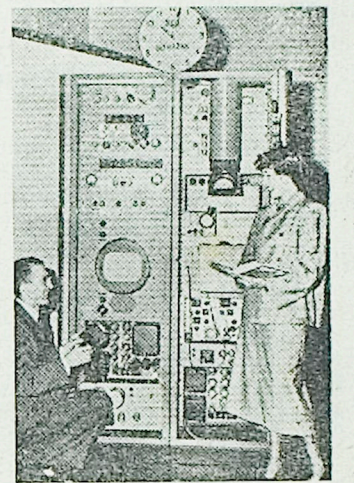
V Sovjetski zvezi so izdelali tako popoln stroj za učenje tujih jezikov, da more sam poučevati, popravljati napake svojih učencev in celo korigirati pismene naloge. Princip, na katerem je stroj zasnovan, je pa seveda še vedno uradna tajnost.

TRIJE ROMANI V ENI SEKUNDI

Pred nedavnim so izdelali elektronski teleprinter, ki more »pretipkati« (točneje: reproducirati) približno 3.000 črk v eni minuti. Čeravno je začel teleprinter šele delati, že snujejo načrte, kako bi ga izboljšali. Zdaj pripravljajo gradivo in načrte za teleprinter, ki bi mogel oddajati več kot pol milijona besed v eni minuti. Z drugimi besedami povedano, bi mogla ta naprava, ki že nastaja pod šestili, prepisati na minuto tri romane povprečnega obsega (okrog 250 tiskanih strani normalnega formata).

RAKETA Z LJUDMI — ČEZ OCEAN

Direktor ameriške agencije za Vesolje in aeronavtiko dr. Keith Glennan je izjavil, da bo sedem izbranih ameriških astronautov izvedlo z raketo prvi polet preko Atlantskega oceana. To nameravajo napraviti že v prvih šestih mesecih letošnjega leta. Dr. Glennan je tudi dejal, da bo ta polet generalna preizkušnja, ki jih nameravajo izvesti v naslednjem letu. Svoj prvi polet bodo napravili ameriški astronauti v posebnih napravah, ki jih bo izstrelila raketa tipa »Redstone«.

Najnoviji teleprinter stroj ne prenaša na daljavo le besed, marveč tudi fotografije in celo barvne posnetke. Naprava je tako izpopolnjena, da je sposobna v komaj treh minutah posredovati na poljubno daljavo tekst v obsegu znanega obsežnega romana Margarete Mitchellove »V vrtincu«.

— Enostavno sem mu moral kupiti očala, ker je že prav vsako nogo imef za telegrafski drog...

R. L. STEVENSON

Nenavaden primer

4

Ta dva prizora sta preganjala advokata vso noč. Kakor hitro bi zaprl oči, bi se mu že zazdelo, da sliši pritažene korake, ki se gibljejo vse hitreje in hitreje, nato z vrtoglavo naglico, skozi prostrane labirinte mesta, razsvetljene s svetilkami, in na vsakem uličnem vogalu podra otroke in se ne zmeni za njihov jok. In vendar nima ta prikazen obraza, po katerem bi ga mogel spoznati; celo v snu mu ne vidi lica; vidi le nekakšne obrise, ki ga venomer begajo in se mu pred očmi sproti tope. In tako se je v advokatovem umu rodila in razrasla nenavadna in skoraj nasilna radovednost, da bi videl lik pravega Hyda. Bil je prepričan, da bi skrivnost minila, kakor hitro bi ga le ugledal; tako se običajno zgodi z vsemi tajinstvenostmi, ko jih dodobra spoznamo. Nemara bi odkril tudi vzroke za čudno naklonjenost ali podrejenost (imenujte to, kakor hočete) svojega prijatelja; morda pa bi našel tudi ključ, s katerim bi odgonetel čudne zahteve v testamentu. Na vsak način bi ta obraz veljalo videti: obraz človeka, ki ni imel niti iskricke sočutja, obraz, za katerega je bilo dovolj, da se samo pojavi, pa izzove v Mr. Enfieldu, ki sploh ni bil sprejemljiv za vtise, trajno mrznjo.

S tem dnem je jel Mr. Utterson oprezati okrog skrivnostnih vrat v stranski ulici. Zjutraj, preden je začel z delom, opoldne, ko je imel dela čez glavo, ponoči pri zameglenem sijaj mestnega meseca; pri vsaki svetlobi in ob vsakem času, ne glede na to ali je bila ulica prazna ali živahna, je bilo moč najti advokata v njegovem izbranim skrivališču.

— Če je on Mr. Hyde, — si je mislil, — potem bom jaz Mr. Seek (besedna igra; v angleščini pomeni hyde — skrivati se, seek — iskati).

Končno pa je bila njegova potrpežljivost poplačana. Bila je čudovita, suha noč. Zrak je bil hladen kot studenčnica in povsem negiben, da so sijale ulične svetilke mirno in so metale pravilne sence. Ulica je bila čista kot tlak v plesni dvorani. Ob desetih zvečer, ko so bile trgovine že zaprte in luči v izložbah že pogašene, je postala ulica puščobna in tiha kljub pritaženemu hrumenju Londona vsenaokrog. Vsakogar, ki je prihajal, je bilo moč opaziti že mnogo prej, preden se je pojavil. Mr. Utterson je bil že nekaj minut v svojem skrivališču, ko je začutil, da se mu približujejo stopinje lahkotnih korakov. V svojem nočnem oprezovanju si je že tolikanj izostril sluh, da je že od daleč spoznal korake in jih ločil od vlemestnega trušča. Vendar mu šum korakov še nikdar ni pritegnil tolikšne pozornosti kot sedaj. Z nekakšno vražjevrno slutnjo uspeha se je splazil v vhod dvorišča.

Koraki so se hitro približevali in postali nenadoma razločni, ko so na vogalu zavili v ulico. Advokat je pogledal iz skrivališča in takoj spoznal, s kom ima opraviti. Bil je majhne rasti in povsem enostavno oblečen in je že iz te razdalje zapustil v advokatu neprijeten občutek. Prečkal je cesto in se nameril naravnost proti vratom. Spotoma je potegnil iz žepa ključ kot nekdo, ki se bliža svojemu domu.

Ko je šel mimo, je stopil Mr. Utterson za njim in ga potrepal po rami.

— Če se ne motim, ste vi Mr. Hyde?

Hyde je obstal in piskajoče vdihnil. Strah ga je zgrabil le za h.p. Četudi ni pogledal advokata naravnost v oči, mu je rekel že povsem hladnokrvno:

— Tako se pišem. Kaj želite?

— Vidim, da hočete vstopiti, pa... — je odvrnil advokat. — Jaz sem stari prijatelj doktorja Jekylla... Advokat Utterson iz Gant streeta... Za moje ime ste gotovo že slišali. Ker sem vas srečal v pravem trenutku, sem pomislil, da bi me lahko spustili noter.

— Doktorja Jekylla ne boste našli, šel je z doma — je odvrnil Hyde in vtaknil ključ v ključavnico. Potem pa je nenadoma vprašal:

— Od kod me poznate?

— Bi mi hoteli napraviti neko uslugo? — je rekel Utterson, ne meneč se za njegovo vprašanje.

— Zelo rad, — je odvrnil Hyde. — Kaj pa?

— Mi hočete dovoliti, da vam v'dim obraz?

Kazalo je, kakor da Hyde omahuje, potem mu je pa hipoma, ko da se je nečesa spomnil, obrnil obraz z izrazom kljubovanja. Nekaj časa sta motrila drug drugega.

— Zdaj bi vas lahko spoznal, — je rekel Utterson. Nemara bo to še potrebno.

— Da, — je odvrnil Hyde, — dobro je, da sva se srečala. Pravzaprav bi morali imeti moj naslov.

Povedal mu je hišno številko in neko ulico v Sohu.

»Moj bog,« se je zgrozil Utterson, »da ni tudi on pomislil na testament?« Vendar je svoja občutja shranil zase in je v znak hvaležnosti, ker je dobil naslov, le nekaj zamrmral.

— Povejte mi, od kod me poznate? — je spet vprašal Hyde.

— Po opisu, — je odvrnil advokat.

— Čigavem opisu?

— Imamo skupne prijatelje, — je dejal Utterson.

— Skupne prijatelje?... Kdo pa so?

— No, na primer Jekyll.

— On vam tega ni rekel! — je zagrmel Hyde v nastopu besa. — Vi ste lažnivec!

— Poslušajte, — ga je opomnil advokat, — to ni ravno najbolj primeren način izražanja.

Mr. Hyde je zarezal in bruhnil v nebrzdani krohot. Hip nato je z nenavadno spretnostjo odklenil vrata in izginil.

Advokat je obstal kot okamenel. V polnem pomenu besede je bil prava podoba nemira. Počasi je odtaval skozi ulico, se vsake toliko časa zaustavljal in si z dlani pokrival čelo kot človek, ki je umsko že povsem zmedel.